

בשחור הליל הדלקתי נר,

קטן, עליז שלהבת

רגז הלילה הסוער

רגזה הרוח הנושבת.

"אכבך נר חצוף"-

הרוח קול הזעימה.

"דעוך תדעך ללא הבהוב!"-

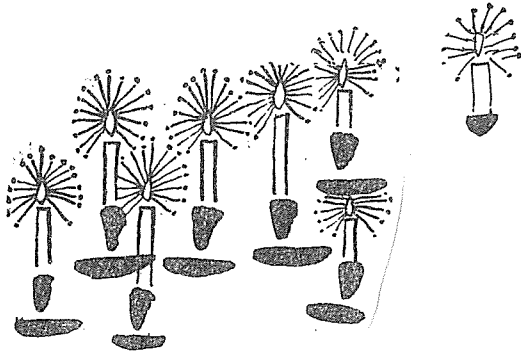
העננה הרעימה.

אך השלהבת הברה

צוחקת וזורחת.

נרי הקט בסערה

אינו יודע פחד.

(מאת: פניה)

חורף של ממש, אפרורי וגשום, מקדם את פניו של חג חנוכה, חג האור. שריפות הענק שהשתוללו בכל רחבי הארץ, ובעיקר זו בחיפה השכנה, כובו זה מכבר. הגשם השוטף צינן את להבות האש ואת להט הרגשות, ההאשמות וההסתה. ואנו, שמכירים את מהתלות הטבע והפתעותיו יודעים, שאחרי הגשם יבואו נביטה ופריחה והתחדשות החיים, כדברי השיר: "ונדליקה שוב את האדמה, בשלהבת ירוקה".

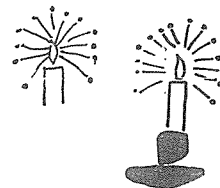
החושך יורד מוקדם והשבילים בשעות הערב ריקים מאדם. עוד מעט נדליק את נרות החנוכה שיאירו את החושך ויחממו את הלבבות באור של קירבה, משפחתיות ואחדות.

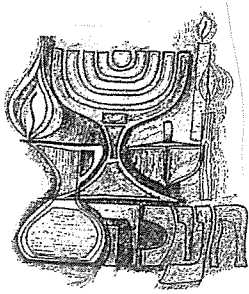
"אין כל החושך יכול לכבות נר אחד, אלא נר אחד מאיר את כל החושך" (חיים הזז).

ואצלנו, בניר עציון שוב כבה לו נר עם פטירתה של חברתנו עדה בנישו ז"ל. עדה ודוד ז"ל נמנו עם חברי הגרעין הצרפתי שהגיע אלינו בראשית שנות ה-50 ונשארו פה, למרות שרוב חבריהם החליטו לעזוב. עדה הייתה אמנית בלב ובנפש: ציירת מחוננת ומורה לציור, מוסיקלית, עדינת נפש, רגישה לסבל הזולת ושוחרת צדק ואמת. רבים מילדי המשק רכשו אצל עדה את ידיעותיהם הראשונות בקו ובצבע, וברבות הימים, היו אלה קשישי המועצה שחבו לה תודה. עדה ודוד שכלו את בנם בכורם עמנואל בן ישי במלחמת יום הכיפורים, וביחד איתם התמודדה גם קהילת ניר עציון בפעם הראשונה עם מות אחד מבניה. הכאב והצער הטביעו את חותמם בעדה, אבל כוחותיה עמדו לה להמשיך לצייר וליצור ולמצוא ניחומים בחיק משפחתה האוהבת. יהי זכרה ברוך!

חג אורים שמח,

נירה ופסי
מערכת "בניר".

מי רוצה להיות שמש בחנוכייה?

הרב רונן לוביץ

זיכרון מכיתה א'

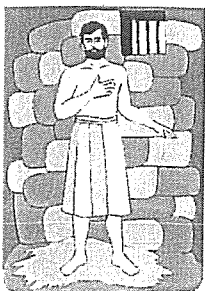
באחד מזיכרונות הילדות שלי מחנוכה אני רואה את אלי, חברי הטוב ביותר בכיתה א', עומד במסיבת חנוכה בתפקיד השמש. אלי (השם לא בדוי) נבחר לתפקיד הרם בשל סיבה פשוטה: הוא היה הילד הכי גבוה בכיתה. בהיותי חברו הטוב, המורה העמידה אותי לצדו, וכך העלבון והקנאה רק הוחרפו: לא די בכך שאלי זכה לעמוד בגאון כשמש אל מול כל ההורים, אף הודגשה העובדה שאני סתם נר, ניצב נמוך בראש ליד הילד הגבוה כברוש. התמונה מאותה מסיבה גנוזה לנצח באלבום ילדותי הבלה, אבל תחושת ההשפלה זה לא מכבר התפוגגה. לא, לא בגלל שהיום אני גבוה ממנו, אדרבה הוא לא הפסיק לגבוה ולהגדיל את הפער בינו. העלבון נעלם משום שכיום אני מבין שהשמש איננו הנר החשוב ביותר, אלא דווקא הנר שאין בו קדושה, נר שכל מעלתו היא בכך שהוא משמש את הנרות האחרים הקדושים באמת, וכי בניגוד לכל הנרות שאין לנו רשות להשתמש בהם, כל תפקידו של השמש אינו אלא לשרת את האנשים שעשויים לעשות מלאכה לאורו או לשרת את הנרות האחרים אותם הוא מדליק.

השינוי שעבר על יוסף

תהליך דומה עבר על יוסף בעת ששהה בבור בית הסוהר במצרים. בהיותו נער בן שבע עשרה התהלך יוסף בתחושה שהוא מעל כולם. כאשר ראה בחלומותיו את כל בני משפחתו באים אליו, הוא חזה את עצמו עומד במרכז וכולם משתחוים לו. מבחינה עובדתית אנו עתידים לגלות שחלומות יוסף היו נכונים, אולם בפרשנות שלו היתה טעות משמעותית מאוד. יוסף של אותם ימים סבר שהוא מרכז העולם, והשמש, הירח והכוכבים נעים מסביבו. כשהוא מסתכל על אחיו הוא רואה בהם בעיקר פגמים, ועל פגמים אלה הוא רץ לספר לאביו. משום כך, כשיצא יוסף לשכם בעקבות אחיו, לא היה לו סיכוי להצליח במשימה שהטיל עליו יעקב: "ראה את שלום אחיך". הדבר האחרון שהוא התעניין בו היה שלום אחיו.

כשקוראים על הליכת יוסף לחפש את אחיו עולה התהיה: מדוע הוא לא חושש שאחיו יתנכלו לו, הרי הוא אמור לדעת שהם שונאים אותו ומקנאים בו? שתי תשובות עולות בדעתי לשאלה זו, והן קשורות זו בזו. האחת, נוגעת לתחושת ההתנשאות שאפיינה אותו אז, המעמד המיוחד שלו בעיני אביו הביא את יוסף לתחושות גאווה וגדולה, והעניקו לו ביטחון עצמי לא הגיוני. האחרת היא שמרוב שהיה יוסף מלא מעצמו, הוא לא שם לב כלל לתחושותיהם של אחרים, ולא היה מודע כלל לעוצמות הקנאה והשנאה שפעפו בלב אחיו. האטימות לאחר וההתנשאות העצמית הם שהובילו את יוסף מאיגרא רמא לבירא עמיקתא.

ברם, במהלך שהייתו בבית האסורים עבר על יוסף תהליך של שינוי. תהליך זה הגיע למיצויו כאשר החל יוסף להתעניין בשלומם של האסירים אותם שירת. פתאום קם יוסף בבוקר והרגיש שפני שר הטבחים ושר האופים אינם כתמול שלשום. הפילוסוף

עמנואל לוינס טבע את הביטוי: "לראות את הפנים של האחר". זה בדיוק מה שהחל יוסף לעשות באותו בוקר. הוא פנה אל ביטויו של שני השרים האסורים בבית הסוהר בשאלה: "מדוע פניכם רעים היום?" באותו רגע מתהפך מזלו של יוסף, ומתחיל התהליך שמוביל אותו מבית הכלא אל בית המלוכה.

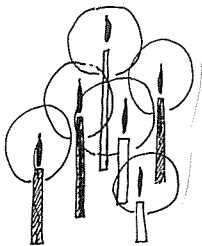
יוסף של פרשת 'מקץ' הוא כבר יוסף חדש, שמכריז בצניעות ובענווה: "בלעדיי, אלוהים יענה את שלום פרעה". החכמה איננה שלי, אומר יוסף, אני רק בורג קטן, רק כלי. יוסף המתמנה כמשנה למלך הוא אדם שלא בא לתפקיד כדי להשתרר על תושבי מצרים ולגרוף כבוד, אלא רואה עצמו כמשרת הציבור. הוא רותם את עצמו למען העם, כדי לדאוג שיהיה לאחרים מה לאכול בשנות הרעב. כאשר יתוודע יוסף אל אחיו הוא יאמר להם: "למחיה שלחני אלוהים לפניכם". לא התגלגלתי למעמד בו אני נמצא, כדי להגשים את חלומות הילדות שלי, שאני מעל כולם, והכול משתחוים לי. הגעתי לכאן כדי לעבוד, ועל מנת לשרת אתכם.

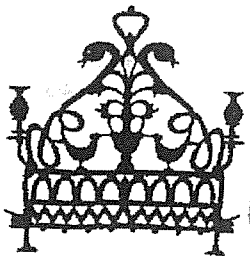
שררה או שליחות?

מנהיגי אמת בישראל ראו עצמם מאז ומעולם כמשרתי ציבור. כך אמר רבן גמליאל לאותם שני תלמידי חכמים שהתחמקו מלקבל מינוי רבני: "כמדומין אתם ששררה אני נותן לכם? עבדות אני נותן לכם" (הוריות י, א). הרב קוק, שאימץ תפיסה זו, היה חותם את אגרותיו במילים: "עבד לעם קדוש על אדמת הקודש". מרבן גמליאל ועד חברי הכנסת של ימינו היו מנהיגים רבים שראו עצמם כמי שבאו להיות שמשים המשרתים בנאמנות את הציבור. מנהיגים אלה ראו בתפקידם שליחות ולא שררה, משימת קודש ולא קריירה ומקור פרנסה, ולעיתים אף היה צורך להשקיע מאמץ רב על מנת לשכנעם שהם ראויים לתפקיד. הדוגמה שהציב משה רבנו שתהה "מי אנוכי" היתה צרובה עמוק בתודעתם של אישים אלה.

עם זאת אנו מוצאים עצמנו לא פעם משתאים לנוכח המרוץ להנהגה של נבחר ציבור. לעיתים קרובות נראה משום מה שהם מחזיקים בתפיסה של יוסף הצעיר, ומבינים באופן שגוי את תפקיד השמש. הם מדברים על עזרה לחלשים, על פתרון בעיות החברה והכלכלה ועל הבאת שלום וביטחון לארץ, אך למרות הכול האזרחים מרגישים כמו הנרות בחנוכיית הילדים, קצת משניים וקצת מושפלים.

הפסקתי להצטער על כך שלא הייתי שמש במסיבת החנוכה של כיתה א', גם מסיבה נוספת: כיום אני יודע שהחברה לא מתחלקת לשמשים לעומת נרות פשוטים. כל אחד מאתנו הוא גם נר רגיל וגם שמש. לכל אחד יש מעגלים חברתיים בהם הוא אחד כמו כולם, ותפקידו להאיר כאחד האדם. אולם במקביל יש מצבים בהם כל אחד מאתנו הוא בבחינה מסוימת שמש – הוא יכול להשפיע על אחרים, ומסוגל להדליק משהו בנפשות של ילדיו, נכדיו ותלמידיו, אולי גם של חבריו לעבודה או כל מעגל אחר בו הוא נמצא. במצבים בהם יש לנו אפשרות להיות בבחינת שמש עלינו לנצל את ההזדמנות ולעשות זאת, ויחד עם זאת לזכור שהיא לא ניתנה לנו כזכות אלא כחובה, לא כמקור לגאווה אלא כמניע לעשייה. להיות שמש פירושו להיות שליח, כמו יוסף שאמר "למחיה שלחני". מי שמבין את תפקידו כשליח, ורואה את החיים בכלל כשליחות, מובטח לו שיצליח להיות שליח למחיה ושליח לדבר מצווה, ויוכל להוסיף אור בחברה כולה.

תמצית הלכות לחנוכה / מאת הרב רונן לוביץ

א. כללים בהדלקת הנרות

במה מדליקין? מותר להדליק נרות חנוכה בכל שמן או נר שעווה שדולק היטב, אולם מצווה מן המובחר להדליק בשמן זית משום שהנס נעשה בשמן זית.

מי מדליק? מנהג הספרדים: אחד מדליק עבור כל בני המשפחה.

מנהג האשכנזים: כל אחד מבני הבית מדליק לעצמו, וגם ילדים מגיל חינוך (6).
בנות הרוצות להדליק בעצמן, רשאיות להדליק.

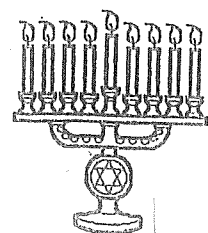
חנוכיה כשרה על הנרות להימצא בשורה ישרה ושווה ולא בעיגול. גובה הנרות צריך להיות שווה. בין נר לנר יש לשים רווח.

כמה נרות מדליקים? בלילה הראשון מדליק נר אחד, וכל לילה מוסיף עוד אחד, עד שבליילה האחרון יהיו שמונה נרות. צריך שהנרות ידלקו לפחות חצי שעה. נוהגים להדליק עוד נר אחד הנקרא "שמש", כדי שאם ישתמשו באור הנרות ישתמשו באורו של השמש, שהרי הנרות הללו קדש הם, ואין לנו רשות להשתמש בהם. אלא לראותם בלבד. כמו כן בעזרתו מדליקים את שאר הנרות. יש להניח את השמש במקום בולט לעומת שאר הנרות, כדי שלא ייחשב עם נרות החנוכה.

- **הדלקה עושה מצווה**, כלומר פעולת המצווה נעשית בעת ההדלקה, ולכן יש להקפיד שבעת ההדלקה הנרות יהיו מונחים במקום בו הם צריכים לדלוק.
- **כבתה אין זקוק לה**, ולכן אם כבה הנר לפני שנגמר זמן החיוב אין חובה להדליקו שנית. עם זאת ראוי לחזור ולהדליקו (ללא ברכה) אם כבה קודם הזמן.
- **יש לברך את כל ברכות ההדלקה לפני הדלקת הנר הראשון**. אחרי הדלקת הנר הראשון ניתן להתחיל באמירת "הנרות הללו", ויש הנוהגים לאומרו רק אחרי הדלקת כל הנרות.
- מי שהניח שמן רב בנר רשאי לכבותו לאחר שדלק זמן החיוב.

ב. נשים בהדלקת נרות

- "נשים חייבות בנר חנוכה, שאף הן היו באותו הנס" (בבלי, שבת, כג, א). מקובל שהאישה יוצאת ידי חובה בהדלקת בעלה, אך אישה הרוצה להדליק בעצמה רשאית להדליק.
- אם הגבר אינו חוזר לביתו בלילה, תדליק אשתו, ובהדלקתה תתכוון להוציא אותו ידי חובה. בנוסף לכך טוב שידליק גם בעלה ללא ברכה במקום בו הוא נמצא, וישמע ברכות ממישהו אחר.
- אם הבעל עתיד לחזור לביתו בשעה מאוחרת תדליק אשתו עבורו בזמן, וכשיגיע ידליק בלא ברכה.
- בעל שאינו רוצה לצאת בהדלקת אשתו :
 - לשיטת האשכנזים : יכול לכוון קודם שעת ההדלקה שלא לצאת, וידליק בברכה.
 - לשיטת הספרדים : אינו רשאי לכוון ולא יכול להדליק בברכה.

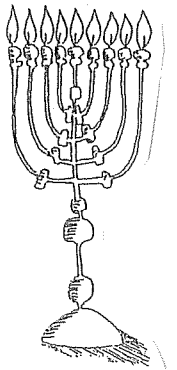

ג. מקום ההדלקה

- השיקול המרכזי צריך להיות מהו המקום המתאים ביותר לפרסום הנס.
- כשמדליקים בבית או בפתח החצר מצווה להניח את החנוכיה בגובה 10-3 טפחים (24-80 ס"מ) שזהו הגובה האידיאלי עפ"י חז"ל לפרסום הנס. **בדיעבד**, אם הניחו עד גובה 20 אמה (9.6 מטר) יצא.
- כשמניחים על אדן החלון, אפשר להניח עליו גם אם הוא גבוה יותר מ-80 ס"מ מהקרקע, כדי שיהיה פרסומי ניסא כלפי חוץ.
- מי שגרים בבנייני קומות וחלונותיהם גבוהים יותר מ-20 אמה, אם יש מולם דירות בגובה דומה ידליקו בחלונות או במרפסת שפונה לבניינים שממול. אם לא – ידליקו בתוך הבית ליד הפתח.

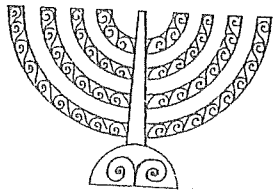
ד. דיני אורח בהדלקת נרות

- **אורח חייב להדליק** בברכה בנרותיו שלו או להשתתף בעלות הנרות והשמן עם בעל הבית בעל הבית יכול לומר שהוא מקנה במתנה מהשמן או הנרות לאורח.
- כשהאורח מדליק - לשיטת **הספרדים**: ידליק בפתח חדרו או בחלון חדרו הפונה לרה"ר, ואילו לשיטת **האשכנזים** ידליק במקום בו יאכל.
- אם ישנו מקום בו פרסום הנס גדול יותר באופן מובהק (כגון: חדר אוכל במלון) – עדיף שידליק שם בכל מקרה.
- אורח שאשתו מדליקה בביתו – **פטור** מהדלקה, אך מוטב שידליק בלא ברכה או שישתתף על בעה"ב בהוצאות.
- **בני ישיבה ותלמידות מדרשה** אינם יוצאים ידי חובה בכך שהדליקו עליהם בביתם, ועליהם להדליק בישיבה. בני עדות המזרח יכולים לסמוך על דעת רבים מפוסקי הספרדים לפטור ולסמוך על ההדלקה בביתם.

ה. שבת חנוכה

***מנחה בערב שבת** – ראוי לכתחילה להתפלל תפילת מנחה בערב שבת לפני הדלקת נרות חנוכה. שני טעמים בדבר: א. בערב שבת, הדלקת נר חנוכה נעשית קודם הלילה בפלג המנחה, שסומכין על השיטה שפלג המנחה מחשב כלילה, וא"כ כאשר מתפלל מנחה לאחר הדלקת נ"ח, משמע שמחשיב את פלג המנחה ליום והוא תרתי דסתרי. על-פי טעם זה, יש הפוסקים שעדיף אף להתפלל ביחידות לפני הדלקת נר חנוכה, ולאחר הדלקת ללכת לביהכ"ס לשמוע קדיש וקדושה. ב. תפילת מנחה היא כנגד תמיד של בית ערביים, ונר חנוכה כנגד הדלקת המנורה, שהיתה בביהמ"ק לאחר הקרבת קרבן התמיד.

* **בערב שבת**, ידליקו נרות בבית הכנסת לפני תפילת מנחה.

* **במוצאי השבת**, מדליקים נרות בבית הכנסת לפני ההבדלה על היין (וכמובן לאחר שאמר "אתה חוננתנו").

* **אבלים** תוך י"ב חודש רשאים להדליק נרות בבית הכנסת מלבד ביום הראשון בו מברכים שהחיינו.

* בהדלקה בבית בערב שבת מדליקים נרות חנוכה לפני שמדליקים נר שבת, ויש לשים לב שיהיה די שמן או דנות גדולים די הצורך כדי שידלקו עד חצי שעה לאחר צאת הכוכבים.

***במוצאי שבת - מנהג הספרדים:** להקדים הבדלה להדלקת נר חנוכה.

*למנהג **האשכנזים:** יש המקדימים נר חנוכה להבדלה ויש המקדימים הבדלה לנר חנוכה, וכל אחד יעשה כמנהגו.

*מי שאין לו מנהג ברור, יקדים נר חנוכה להבדלה.

ו. הדלקת נרות בבית הכנסת ובאירועים

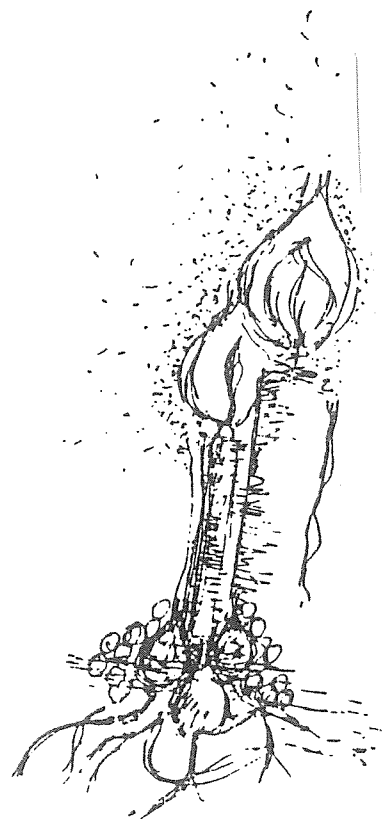
- **נהגו להדליק בבית הכנסת בברכה** כדי לפרסם את הנס, וכן עבור אנשים שאין להם בתים ועבור אנשים שאינם יודעים לברך. **יש המצריכים דווקא עשרה שיהיו בבית הכנסת בעת ההדלקה ויש המקלים בכך.**
- באירועים, כגון מסיבות וטיולים לא אמורים להדליק נרות חנוכה בברכה, כיוון שהמצווה נתקנה להדליק בבתי מגורים. עם זאת נוהגים להדליק לשם פרסום הנס, וראוי להדליק בלי ברכה. אכן, הרוצה לברך – יש לו על מי לסמוך ואין למחות בו, ובפרט אם יש שם אנשים שאינם מדליקים נרות בביתם.
- אם האירוע מתקיים בבית הכנסת או לחילופין מקיימים במהלכו תפילת ערבית במניין - יש לדעת כמה פוסקים מקום לברך לכתחילה.
- **אין יוצאים ידי חובה בהדלקה המתקיימת בבית הכנסת או באירועים, ולכן גם אם המדליק ברך, עליו לשוב ולהדליק בברכה בביתו.**

חנוכה שמח

זאת חֲנֻכָּה. שָׁאֵנוּ עוֹשִׂים,
זָכַר לְחֻנֻּכַּת בֵּית-חֶשְׁמוֹנָאִי
עַל שֶׁעָשׂוּ מִלְחָמָה
וְנִצְחוּ לְבְנֵי יוֹן (פְּסִיקְתָּא רַבְתִּי ו').

תנחומים

למיכאל רוימי
במות עליו
אביו ז"ל
מן השמים תנחמו!

לזיכרון

שמואל אילני ז"ל	- ל' חשון תשכ"ח
שושנה דובדבן ז"ל	- כ' חשון תשל"ו
חיים רפאל גרשום מיכאלי ז"ל	- ד' חשוון תשמ"ז
דוד שלמה פלבניק ז"ל	- כ"ו חשון תשס"ב
פנינה בר-חן ז"ל	- י"ז חשון תשע"א
שמעון פשקוס ז"ל	- ו' כסלו תשי"ב
משה בלחסן ז"ל	- כ"ט כסלו תשמ"ו
יעקב טאוב ז"ל	- י"ז כסלו תשנ"ו
צפורה גרינגלס ז"ל	- ב' כסלו תשנ"ט
אברהם מלמד ז"ל	- י"ב כסלו תשס"ו
דוד בנישו ז"ל	- כ"ד כסלו תשע"ד
יוסף נפתלי הירש ז"ל	- י"א טבת תשמ"ה
הלל למפל ז"ל	- כ"ד טבת תש"ן
אברהם רוטפלד ז"ל	- כ"א טבת תשנ"ב
שמעון רוזנברג ז"ל	- ט"ו טבת תשנ"ד
בלומה רוט ז"ל	- ו' טבת תשנ"ט
יוסף אליהו רוט ז"ל	- ז' טבת תשס"ו
אסתר רסל ז"ל	- כ"ו טבת תשס"ז
שולמית זמיר ז"ל	- כ"ח טבת תשס"ח
יהודה בן סירא ז"ל	- כ"ח טבת תשס"ח
יעקב שיפמן ז"ל	- י"ב טבת תשע"ב
אברהם (ארמין) שוורץ ז"ל	- ו' טבת תשע"ו

עדה בנישו ז"ל

נפטרה

בט' חשוון תשע"ז

הספד לעדה בנישו ז"ל

הרב רונן לוביץ

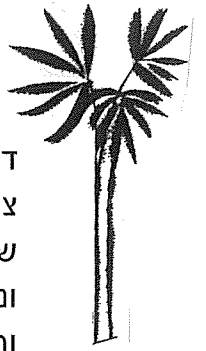
אנו נפרדים היום מחברה ותיקה ואהובה, שעד לימים האחרונים היינו פוגשים מדי יום אחר הצהרים, ממש כאן ברחבה שלפני בית הכנסת, כשהייתה יוצאת להתבונן ביפי הבריאה, לשאוף אוויר צח ולשוחח עם חברים. למרות הקשיים הגדולים הייתה עדה מאמצת את כוחות הרצון כדי לצאת מביתה כמעט מדי יום, ועד לזמן האחרון אף הקפידה ללכת בכוחות עצמה כל יום. עדה הייתה אישה עדינה ונראתה שברירית, אולם היא התאפיינה בכוח רצון רב-עוצמה. היא אכן נדרשה לכוח רצון חזק זה לאורך חייה, מילדותה ועד אחרית ימיה.

עדה נולדה בצרפת כבת יחידה להורים שהיגרו מרוסיה לפריז. משהחל צבא גרמניה הנאצית בפלישה לצרפת, היא עודדה את הוריה להתחיל במסלול בריחה ארוך לדרום צרפת. אימה נפטרה באותה עת, והיא נפרדה מאביה כדי להסתתר במנזר של נזירות.

לאחר תום המלחמה בחרה עדה לעלות לארץ ישראל. בחירה זו לא הייתה מובנת מאליה כלל, שכן משפחתה הייתה רחוקה מכל עניין ביהדות, ואני זוכר כיצד בשיחות הרבות שהיו לי אתה בעבר, היא שאלה שאלות קשות בענייני אמונה, תוך שהיא מזכירה מדי פעם, שכמי שלא קיבלה חינוך יהודי בילדותה, היא לא מקבלת שום דבר כמובן מאליו, ורוצה להבין טעמים ומשמעותם של אמונות, דינים ומנהגים, ולעתים מתקשה לקבל אותם.

למרות שלא גדלה בחינוך יהודי, הייתה עדה נחושה לעלות לארץ. כמו אברהם אבינו, שגדל בסביבה של עובדי אלילים, אך התנתק מהם ויצא לדרך חדשה, כך גם עדה עיצבה את השקפת עולמה באופן עצמאי, בשונה ובמנוגד לאקלים הרוחני ולרעיונות שבסביבת גידולה. הצו ששמע אברהם אבינו בפרשת השבוע: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך", הדגד באוזניה. כמו אברהם ושרה היא לא היססה לקום וללכת אל הלא-נודע. כך הצטרפה עדה למחנה הכשרה בצרפת, בו פגשה את דוד ז"ל. שם הם התחתנו, ועלו ארצה כשהם כבר זוג נשוי.

דוד ועדה עלו לארץ באניית המעפילים המפורסמת אקסודוס, שיצאה מחופי דרום צרפת ב-11 ביולי 1947, כשעל סיפונה 4,515 נוסעים שרובם הצטופפו בבטן האנייה, שנבנתה לתכולה של כ-1,000 נוסעים בלבד. האנייה נתפסה על ידי הבריטים, ונוסעיה לא הורשו להיכנס לתחומי הארץ. לאחר מאבק מר, הם גורשו באניות גירוש, והוחזרו בכוח לנמל בדרום צרפת ממנו יצאו, וממנו הועברו למחנות בגרמניה, שם נאלצו לשהות שנה שלמה במחנה עבודה. האנייה 'אקסודוס' הפכה להיות סמל במאבק על הזכות להתיישב בארץ, ואנשים כמו עדה ודוד שהגיעו באניה זו יכולים לשמש סמל ומופת למי שהגשימו במאמצים בלתי נלאים את החלום והחזון היהודי לחזור ולהיות עם חופשי בארצנו.

בארץ הגיעו עדה ודוד לקיבוץ גבע, אולם ברצונם להיות בקיבוץ דתי, עברו ממנו לעין הנצי"ב, ומשם המשיכו לקיבוץ שדה אליהו. אחרי ששהו שנתיים בשליחות בצרפת, הצטרפו דוד ועדה לגרעין הצרפתי שהגיע לניר עציון. לימים, עזבו רוב חברי הגרעין, ואילו דוד ועדה קבעו כאן את ביתם לתמיד.

עדה הייתה אמנית פעילה שניחנה בנשמה של אמנית והתאפיינה בכוחות יצירה גדולים. היא עסקה בעיקר בציור, ולימדה בחוגי ציור, אבל יחד עם זאת גם ניגנה בפסנתר, כתבה שירים והרבתה להתעניין במוזיקה ולקרוא ספרות. במשך שנים רבות לימדה עדה צרפתית לבגרות בימין אורד וכן לימדה ילדים רבים במשק.

חשובה מאוד הייתה לעדה ההתנדבות. במשך שנים רבות היא עבדה בהתנדבות בבית החולים לפגועי נפש בטירת כרמל ובמשימות התנדבותיות נוספות. ביחד עם חברנו דוד בן דוד שיבלח"א דאגה עדה לעולים מרוסיה, וסייעה להם להיקלט בארץ.

התורה מספרת שמידה מיוחדת של נדיבות אפיינה את נשות ישראל במדבר. הם תרמו מתכשיטיהן לצורך בניית המשכן: "וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים כָּל נְדִיב לֵב הָבִיאוּ". והן נרתמו במרץ ליצור ולתת מפרי ידיהן ביצירה של טוויה, אריגה וכדומה. עדה הייתה מאותן נשים שמוכנות להקריב מזמנן ולתרום מעצמן מכל הלב.

התרומה היקרה מכל הייתה בכך שעדה הקריבה את בנה הבכור עמנואל ז"ל על הגנת העם והארץ. עמנואל הפנים את החינוך שקיבל בבית ובחר להתנדב ולהשקיע את מיטב כוחותיו בצה"ל והיה למפקד פלוגה בצנחנים. על תפקודו במסירות ובנחישות בקרב בו נהרג, זכה עמנואל לעיטור המופת.

נפילתו של עמנואל ז"ל הסבה שברון לב כבד לעדה, אולם אחרי שקמה מאבלה התמקדה עוד ביתר שאת בפעילות התנדבותית ובעשיית חסד.

אברהם של פרשתנו נחשב לעמוד החסד, המגלה אכפתיות ודאגה לאחרים, ודואג למחסורם. עדה חברתנו הייתה מתלמידיו של אברהם אבינו, והלכה בדרכו.

תנצב"ה

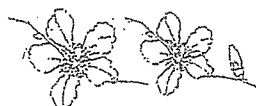

הספד הבת זהרה נחשול

אמא שלנו יקרה ואהובה

לפני שישה ימים טיילנו אתך ברחבי המשק, במזג אויר של סתיו, באויר צלול, בתוך הירוק של ניר עציון. שאלת אותי אם אצלנו הכל בסדר ועניתי לך שכן. שאלתי אותך אם אצלך הכל בסדר ועניתי לי "כן". כשחזרנו הביתה ביקשת להכנס למיטה ומאז נשארתי שם. נדמה כמו הימים האחרונים שלך היו שלווים, כמו המאבק הפנימי רגע, אולי זמן של השלמה ושקט.

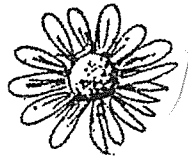
חיך היו רצופים תהפוכות ומאבקים. נולדת בגרמניה לזוג יהודים שהתרחקו מיהדותם והיו אנשים של מהפכה ותרבות. גדלת כבת יחידה בפריז, ספגת חיי אמנות, מוסיקה, ספרות, וגם בתי קפה וקרואסונים. התייתמת מאמך בגיל 16 ונשארת בחיק משפחה של אבא שמואל, סבתא בבושקה, ודודה פלו. כשפרצה המלחמה הודעת לאביך כי לא תישאו את הטלאי הצהוב, והתחלתם במסע בריחה ממקום למקום כשאנשים רבים וטובים עזרו לכם גם ביודעם כי אתם יהודים. בזמן המלחמה אפילו למדת ציור אצל "קונרד קריקט" שהסכים לקבל אותך אחרי שעשה לך מבחן קבלה כשציירת לו כפריה צרפתית. תמונה זו נמצאת בביתי עד היום. הסתובבת בזמן המלחמה עם מזוודת עץ שבה היו צבעים ומכחולים, המזוודה נמצאת עד היום בביתך, ואף חלק מן הציורים שרדו. את זאת סיפרת לנו כשערכנו לך תערוכה ביום הולדתך ה-90. אחרי המלחמה למדת בסורבון אך לא הספקת לסיים את התואר. בתקופה זו התחילה להתעורר אצלך המודעות היהודית ואחר כך הציונית. ביקרת בהכשרה ציונית בדרום צרפת ושם הכרת את אבא. משם עליתם באנייה אקסודוס לארץ, כשהאנגלים לא אפשרו לכם לרדת בנמל חיפה והחזירו אתכם במסע מפרך לאירופה, כשעברתם מנמל לנמל ובשום מקום לא קיבלו אתכם, רק בגרמניה, באופן אירוני, נתנו לכם האנגלים מקום במחנה מעבר. לא פעם סיפרתם לנו כיצד רחצתם את עצמכם במחנה במי קרח. משם עליתם לארץ בעליה לגלית. עליתם לקיבוץ גבע, אך כיוון שחיפשתם חיי דת, עברתם לעין הנציב ואחר כך לשדה אליהו. החיים בבקעת בית שאן היו קשים ביותר. הנערה הפריזאית המפונקת שהיית, התמודדה עם חיים של עבודה קשה והקריבה את חיי הבורגנות למען אידיאלים. כשהגרעין הצרפתי נקרא לתגבר את ניר עציון עברתם אתו ומאז חייתם כאן. השינוי שעשה המשק מקיבוץ למשק שיתופי, מאוד התאים לרצון שלך לגדל את הילדים בבית. השבר הגדול בחיך היה כשעמנואל נפל במלחמת יום הכיפורים, שבר שממנו אף פעם לא התנחמת לגמרי. יחד עם זאת שמחת עם בוא הנכדים והיית להם סבתא נפלאה, אוהבת, מסורה ודואגת כל הזמן. בגיל מאוחר השלמת את לימודיך לתואר שני בספרות צרפתית ואמנות באוניברסיטת חיפה ואף לימדת ילדים בימין אורד והכנת אותם לבגרות בצרפתית. לא הפסקת להתנדב בכל מקום, אם בהוראת ציור, בביקור בבתי זקנים, ובעבודה בבית חולים לחולי נפש. כל השנים ציירת, בכל מקום, אם באנייה אקסודוס, או בטיולים בטבע, או סתם ברחוב, וכמובן בבית.

לפני כמה זמן אמרת לי כי בצעירותך חלמת לגור בעלית גג בפריז עם פטיפון, פסנתר, כן ציור וצבעים. התכנית שלך השתנתה לחלוטין, אך נשארת אמנית כציירת וככותבת שירים.

אנחנו רוצים להודות לצוות המרפאה בנר עציון על שאפשר לנו פרידה מכובדת מאמא שלנו. לד"ר קובי שאף פעם לא דחה את פניותינו והיה תמיד קשוב ורגיש. לאחות דינה שהופיעה בכל פעם לחזק ולתת עצה, וטפלה באמא במסירות מלאה.

ולבסוף לסופי המלאכית הטובה שבמשך 12 שנים מטפלת קודם באבא ואחר כך באמא. סופי נתת מעצמך כל כך הרבה, גם במעשיות שבך ובידיעה מה לעשות ומתי, וגם ברגישות ובאהבה שנתת להורינו. אנחנו רוצים לאחל לך חיים טובים בכל מקום שתהיי בו.

דברי הנכדה יעל נחשול

סבתא שלי היקרה והאהובה,

היה לך חלק משמעותי בחיי ובעיקר בילדותי. לוויית אותי ברגעים החשובים, בשמחה ובעצב.

על אף המרחק וחוסר הנוחות התחבורתית היית מגיעה אלינו לצורית פעמים רבות ומשקיעה בלי סוף. מקשיבה, מייעצת, משחקת איתנו, מלמדת ובעיקר מטפחת את הצד האומנותי שלנו.

בחופשים הייתי כל כך שמחה לבוא אלייך ואל סבא. היית עושה לנו קייטנה אמיתית.

לימדת אותי ליצור פסלים מחומרים רבים ומגוונים, לימדת ציור ותמיד דאגת להתקשר לעדכן שיש יצירה מוסיקאלית טובה ברדיו כדי שאקשיב לה.

היה לנו קשר מיוחד. אני הרגשתי אותך ואת חשת אותי.

כשנתקלתי בקושי תמיד בקשתי ממך שתשלחי לי אנרגיות טובות כי האמנתי שיש לך כוחות מיוחדים.

סבתא עשירה בכך כך הרבה, משכילה שאין כמוך, מלומדת אמנית אמיתית.

ציוריך היפים והעשירים ממלאים את ביתנו ובתים רבים נוספים. זהו חותמך רב הערך שיישאר אתנו תמיד.

סבתא אהובה שלי, אני בטוחה שתמשיכי ללוות את כולנו מלמעלה ולשלוח לנו אנרגיות מחזקות.

תנוחי בשלווה ליד סבא דוד היקר.

אני אוהבת אותך מאוד מאוד.

דברי הבן נתנאל

אמא,

את אשת האומנות והנתינה לזולת.

ילדותך ונערוֹתך עברו סביב ימי מלחמת העולם השנייה. סיפרת לנו שפעם כנערה, בימים הטורפים ההם, שמעת שיר של ג'ורג בראסנס, ושיר זה השאיר בך רושם עז.

אני מבקש להקריא היום שיר זה בתרגום חופשי:

שיר לאיש מחוז אוברן

זהו שירך, איש המחוז הנידח אוברן

אתה אשר ללא גינוני יתר

נתת לי ארבע בולי עץ

כאשר בחיי הייתה קרה.

אתה שנתת לי אש,

כאשר כל המי ומי,

כל אנשי הכוונות הטובות,

סגרו את דלתם בפני.

זו לא הייתה אלא מדורת עצים

אבל היא חיממה את גופי

וגם בנשמתי היא עדיין בוערת כדרכה

של מדורת עצים...

אתה, איש מחוז אוברן, כשתמות

כאשר הקברנים ישאוך,

יובילוֹך על פני השמים

אל מקום הנצח.

זהו שירך, את, מכניסת האורחים,

שללא גינונים מיותרים

נתת לי ארבע פרוסות לחם

כאשר בחיי היה רעב.

את שפתחת עבורי את המזווה

כאשר כל המי ומי

כל אנשי הכוונות טובות

השתעשעו בראותם אותי מורעב.

זה לא היה אלא קצת לחם

אבל הוא חימם את גופי

וגם בנשמתי הוא עדיין בוער

כאילו היה זה משתה גדול...

את מכניסת האורחים

כשתלכי לדרכך, כאשר הקברנים

יישאוך,

יובילוֹך על פני השמים,

אל מקום הנצח.

זה השיר שלך

אתה הזר אשר ללא גינונים,

בעגמומיות אלי חייכת

כשהז'נדרמרים לקחו אותי.

אתה שלא מחית כפיים

כאשר כל המי ומי

כל אנשי הכוונות טובות

צחקו בראותם אותי נלקח.

זה לא היה כלום, רק קצת דבש

אבל הוא חימם את גופי

וגם בנשמתי, הוא עדיין בוער

כמנהגה של שמש גדולה

אתה, הזר כשתלך לדרכך

כאשר הקברנים ישאוך

יובילוֹך על פני השמים

אל מקום הנצח.

אמא, אשת החסד, הנתינה והיופי, את הולכת בדרכך האחרונה ואנו נפרדים כעת.

לכי לשלום ותנוחי בשלום.

דברי הנכד עודד נחשול

סבתא שלנו
אם היינו חושבים איך נרצה לזכור אותך במשפט מדויק, היינו אומרים שהיית
בשבילנו:
"הלפיד המאיר בראש המחנה"

קשה לסכם בפסקה את כל מה שהיית בשבילנו,
ואת כל מה שנתת לנו לאורך כל השנים,
אבל גם אין צורך...

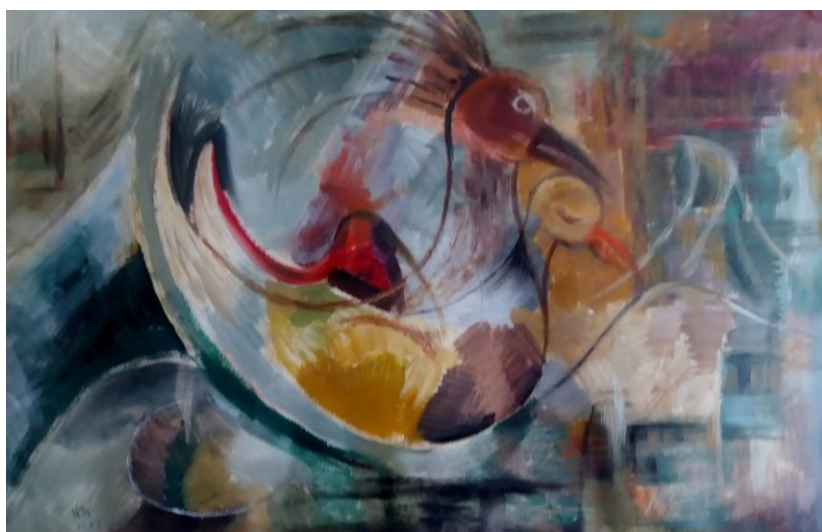
כל אחד מאיתנו, צרב בליבו את כל אשר הענקת לכולם בהרבה:
חכמה, אהבה, מסירות ונתינה.

נפשך המוארת ליוותה אותנו שנים רבות,
ועל כך ארצה להודות לך באופן אישי,
אך התודה היא של כולנו.

אנחנו מכבדים אותך במותך כפי שכבדנו אותך בחיך,

וכדי מעט להקל על האובדן,
מבקש מכולם להאמין שרוחך איתנו,
ושברגעים אלה ממש, את מאירה באור חזק,
ברור ובוהק,
מחזות אחרים ונשגבים.

תשארי צרובה בתוכנו,
אוהבים כולם.

ציור של עדה בנישו

דברי החתן ברק נחשול

עדה נפטרה בשיבה טובה בגיל 93, אך כל פרידה מאדם אהוב היא קשה, ואני אוהב את עדה.

עדה יקרה,

נפגשנו לראשונה באביב 1974 בתקופת המילואים הארוכים שלאחר מלחמת יום הכיפורים.

בתקופה זו שכבת רוב זמנך במיטה, בדיכאון על נפילת בנך בכורך עמנואל, אשר נפל במרדפים אחרי לוחמי קומנדו מצריים ליד ראס סודר, עם פלוגת טירוני הצנחנים עלייה פיקד, ועל אומץ ליבו ומנהיגותו קיבל את אות המופת.

ניסיתי לעודדך, אך ביקשת שאניח לך בצערך ובאבלך הגדולים.

עתה נפרדנו ממך כאשר את שוכבת במיטתך רגועה ושלווה, בביתך הצנוע בניר עציון, מלווה על ידי ילדייך ואוהבייך. מאז חגי תשרי הלכו כוחותייך ונמוגו, וכאב החיים נראה עמוק על פנייך.

כאשר הכרתי את זהרה שאלתיך אם לא מפריע לך שאינני דתי, ותשובתך הייתה נחרצת, לא, העיקר שאתה בן אדם. ומאז זכיתי תמיד ממך ומדוד ליחס כבוד ואהבה.

כאשר נפרדנו זהרה ואני ושבנו להיות יחד חליפות, אמרת לזהרה, "קחי אותו, לא תמצאי יותר טוב..." וכך הזכרתי לי מעת לעת שגם לך חלק שאנחנו ביחד...

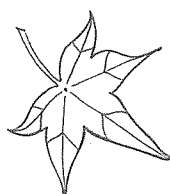
לאחר חתונתנו, של זהרה ושלי, בסלון הקטן בביתכם, נסענו למעגן מיכאל, זהרה אני ומשפחתי. ירדו טיפות גשם, רצת אחרי הרכב המתרחק, ידייך פרושות לשמיים בברכה ובתודה.

גם בואו של עודד הנכד הראשון שלך הביא שמחה לצערך הגדול.

דאגת, השקעת ואהבת את כל נכדייך.

בזמן מלחמת לבנון הראשונה, עת שרתתי במילואים, ישנת כל לילה מחובקת עם טרנסיסטור, בכדי לדעת מה קורה בכלל ובפרט איתי. דאגת ודאגת כל הזמן לכולם. גידול ילדייך לא היה לך קל כלל ועיקר. וכל ערב חג וערב שבת, הבית היה כמרקחה ובלחץ עצום. ורק עם כניסת החג או השבת נרגע.

יש לך ארבעה ילדים לתפארת. עמנואל, סילביה, זהרה ונתנאל, יפים מבפנים ומבחוץ, חכמים, נבונים, אמיצים, ישרי דרך, בני אדם בכל רמ"ח אבריהם. נכדייך ונינייך הולכים בעקבותיהם.

ליווי גידול הנכדים בו היית מעורבת, כבר היה לך הרבה יותר קל ומהנה.
הגעת מאירופה תוך שילוב לידה וילדות בין שלוש מדינות, גרמניה, רוסיה וצרפת,
אהבת וחברת לדוד שמוצאו מאלג'יר.

רכשת השכלה אקדמית ורחבה, דברת, הבנת וקראת שפות מספר.

מנעוריך בפריז למדת וציירת. אך לא פרצת לתודעה בכישרונך בין היתר בגלל
צניעותך. בשבילנו, היית ציירת מספר אחת, וציוריך הרבים נמצאים בכל בית של
ילדיך, נכדיך וניניך. בבתי חברים בניר עציון, בבתי חברים ובני משפחה ברחבי
הארץ והעולם.

באירועי המשפחה שרנו תמיד את השירים שכה אהבת, פרוס סוכה, וולגה וולגה
וכחול ים המים, השיר שסימל את תחילת הקשר שלך ושל דוד.

אהבה שהחלה בחו"ל, כאשר עלייתם כציונים למולדת.

חיים מלאי עשייה, ערכים ונתינה, עם הרבה כאב צער וגם שמחה.

יהי זכרך ברוך.

נפרד לשלום ואהבה. ברק

לסילביה בנישו,

לזהרה נחשול

ולנתנאל בנישו

ולמשפחותיכם

משתתפים באבלכם הכבד על

יקירתכם - חברתנו

עדה בנישו ז"ל

עם שאר אבלי ציון וירושלים תנוחמו!

"הגרעין הצרפתי" - גרעין הצופים היהודים "ליאו כהן"

מתוך ספרו של זאב רייסמן: "ברבות הימים"

בשבועות האחרונים הלכו לעולמן רחל רייסמן ועדה בנישו זיכרון לברכה. שתיהן נמנו על חברי "הגרעין הצרפתי" שהגיע לנר עציון בשנת 1952 והיו מאלה שהחליטו לקשור את גורלן עם המקום. חברי הגרעין, שנשארו פה לאחר עזיבת רוב חבריו, היו עדה ודוד בנישו, רחל וזאב רייסמן, יונה ופנחס מוטוט והצטרף אליהם כחייל משוחרר שלמה גריידי.

זאב רייסמן יבדל"א, חבר הגרעין, מספר בספרו "ברבות הימים" על נסיבות הקמת הגרעין, החזון להקמתו וקורותיו מאירופה ועד לנר עציון. בזכות כתיבתו של זאב, יש בידנו מסמך מתועד ומרתק, וקטעים ממנו אנו מפרסמים בהסכמתו בעלון.

חזון הגרעין: זמן מה לאחר סוף מלחמת העולם השנייה זומן זאב, הצעיר ניצול השואה, אל ראש תנועת הצופים היהודים בצרפת אשר שטח בפניו את חזונו:

"אנו פועלים במרץ המלווה בהכנות מדוקדקות ובמחשבה לטווח ארוך, להקים בישראל יישוב ליוצאי צרפת. הכוונה בראש ובראשונה היא ליצור מסגרת שבה יוצאי צרפת העתידיים לעלות לארץ והמזדהים עם אורח חיינו הדתי-מסורתי, יקלטו ויסתגלו ביתר קלות לתנאי הארץ המתפתחת.... ביקרנו בארץ ואנו מנהלים דו-שיח מתקדם עם התנועה הקיבוצית, במסגרתה נכשיר את עצמנו לקראת עלייתנו על הקרקע, להקמת יישוב קהילתי משלנו שישמש דוגמא לאלה שיעלו אחרינו. אנו כבר פועלים לקבץ את גרעין המייסדים - בעלי מקצוע מאומנים, בוגרי אוניברסיטה במדעים שונים ונוער החפץ לבנות את ביתו ועתידו בארץ על יסודות מוצקים. ביחד, במאמץ משותף ובתום ההכשרה הנדרשת, נעשה זאת".

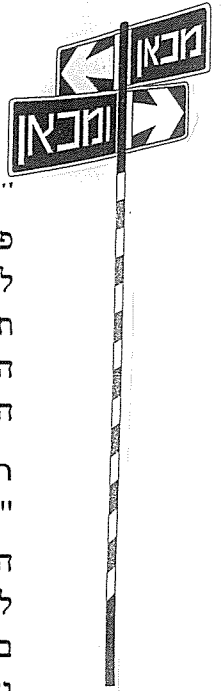
על אף שזאב התרשם מ"גרעין של הצופים היהודים" וראה בהם קבוצה מגובשת בעלת מוטיבציה רבה, הוא החליט לדחות את הפנייה להצטרף אליהם בשלב ההוא. עם זאת המשיך לשמור עימם על קשר ועודכן על התקדמות תכניתם לקראת עלייתם ארצה. זאב עצמו עלה לארץ לבדו זמן מה לפנייהם, אך דרכיהם שבו ונפגשו בישראל. הפעם נענה זאב בחיוב להצעה להתגייס לצה"ל במסגרת חיל הנח"ל ביחד עם חברי הגרעין, ובתקופה זו להתרשם אם ירצה להימנות עימם ולהצטרף אליהם בהקמת קיבוץ חדש.

ציפייה ואכזבה:

"ההיכרות ההדדית עם הגרעין הצרפתי הייתה מהירה ורבת עניין. לחברי הגרעין היו, בלשון המעטה, רעיונות שונים מקיבוצים אחרים בכל הנוגע לעלייה על הקרקע ולהקמת קיבוץ חדש, המבוסס על אורח חיים ותכנים שונים: הכוונה הייתה להקים מגדל אור שימשוך לא רק עובדי אדמה, אלא גם בעלי מקצועות חופשיים, אקדמאיים, אנשי חזון, שיהוו דוגמא ומופת לאלה שיבואו בעקבותיהם".

למרות שמתווה הגרעין היה ברור ומתוכנן, כמו גם הקיבוץ בו אמורים היו לעבור הכשרה לקראת הקמת קיבוץ חדש ליוצאי צרפת ומושבותיה בעבר, לא הכל פעל כמתוכנן. עם עלייתם ארצה הופנו חברי הגרעין, ללא הודעה מוקדמת, לקיבוץ אחר מזה שסוכם והדבר גרם להם מורת רוח רבה. אחד מהם הסביר זאת כך:

"מאוד ייתכן שלא הערכנו נכונה את היכולות שלנו. יכול להיות שהגזמנו וכל המתווה הזה הוא פרי דמיון פורה. אולם האמנו ועדיין אנחנו מאמינים בצדקת דרכנו... היום היינו אמורים להימצא בקיבוץ אחר שאיתו הגענו להבנות מלאות לגבי אופן קליטתנו והכשרתנו. מסיבות תמוהות ובלתי מתקבלות על הדעת אנחנו היום בקיבוץ הזה.... אני מאוכזב בעקבות ההפרה הכוונה של ההבנות שהושגו, והדרישה שלהם שנחבור לקיבוץ קיים, שמשמעותה - סתימת הגולל על הקמת יישוב משלנו".

האכזבה בשל אי כיבוד הסיכומים הקודמים יצרה סימנים ראשונים של פילוג בגרעין: "אמרו לנו שיקבלו אותנו בזרועות פתוחות בקיבוץ בו שהינו, ובודדים נטו לכך. לחילופין, הציעו לנו להצטרף לקיבוץ ההולך וקם (ניר עציון) ובו ממילא נהווה את הרוב. היה הכרח להכריע בדבר וזכורים לי דיונים רוויי מתחים... הגרעין הלך והתפורר. חברים נסערים הודיעו במקום שהם פורשים וישובו לחו"ל, אחרים אמרו שיבחנו כיצד להיקלט במסגרות אחרות, וחלק גדול התלבטו.

בסופו של דבר הוחלט להיעתר להזמנה ולבקר בקיבוץ החדש כדי להתרשם, להכיר היכרות אישית וראשונית את החברים שכבר נמצאים במקום, ולהחליט על פי דעת הרוב, לחיוב או לשלילה. ההכרעה נפלה לחיוב, אם כי מלווה בתחושת החמצה. הגרעין המצומק יצטרף לפרק זמן ניסיוני ליישוב הקיבוצי החדש. רובנו חשנו אם בסתר או בגלוי, אי השלמה עם המהלך הזה שנכפה עלינו. הרעיון המקורי שכינס סביבו קבוצת אנשים חדורי אמונה - פשוט התאדה סופית".

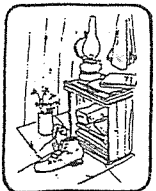
המעבר לניר עציון:

"החלטנו לבקר ולהכיר את היישוב ויושביו. נסענו ברכב מתקופת המנדט הבריטי לרכס הכרמל, דרך הוואדי. הצמחייה הירוקה והעשירה, עצי הזיתים, החרובים והנוף המרהיב ביפו הזכירו לי את נופי שוויצריה.

... הייתי משוכנע שבתום הביקור, כשתיערך ההצבעה המכרעת אם להצטרף אליהם, התוצאה תהיה חיובית. הרי התוכנית המקורית של הגרעין כשלה וחזונה נמחק שלא באשמת יוזמיה. לכן סברתי שעלינו לדבוק ולהתלכד למען הגשמת מטרה אחרת, נעלה וחשובה אף היא. (הקמת ישוב חדש לזכר כפר עציון שנחרב) תוצאת ההצבעה שיקפה את דעתי בעירבון מוגבל. תחילה תהיה תקופת ניסיון ובתומה תיפול ההחלטה הסופית האם אנו מתאחדים... הצטרפנו - לא כולם בנפש חפצה - ליישוב הקיבוצי "ניר עציון".

התברר לנו במהרה שלא היינו הרוב בקבוצה. מלבד אנשי כפר עציון לשעבר, האוכלוסייה הייתה רב-גונית וגם אלינו, אנשי הגרעין, התווספו חיילים ששירתו עימנו וביקשו להצטרף אלינו...

המציאות הכתיבה את התנאים: מחסור במגורים, משטר הצנע המכביד, אספקת החשמל הלקויה, הדרך המשובשת בוואדי אל הרכס, עיבוד הקרקעות במשמרות לאורך עשרים וארבע שעות, שמירת המזון בקירור באמצעות בלוקי קרח, הקצבה של רבע עוף בחודש... חיינו מהיד אל הפה בצמצום בלתי נתפש, אולם התאמצנו כולנו להתמודד עם תנאי המחיה הקשים ולהסתפק במועט, כדי להגיע להיות משק מבוסס וחפצנו לתרום את חלקנו להתהוותו.

היינו צעירים לא רק בגיל אלא גם ברוחנו, וחוונו רגעי התרגשות - אירוסין, שני טקסי נישואין בערב אחד (אחד מהם שלי ושל רעייתי רחל), והוכחנו שהמימרה על פיה אי אפשר לרקוד בשתי תזונות בערב אחד אינה נכונה.

האירועים המשעשעים והסנטימנטליים הפיגו במקצת את המתח בו היינו שרויים, מכיוון שנראה היה שהמיוזוג המיוחל בינינו לבין המקימים הראשונים של היישוב לא יתמש. חלפו ימים של עליות ומורדות, הצלחות ואכזבות, תקוות וכישלונות... אמנם השתלבנו בענפי המשק, אולם הסתמנה בקרבנו תופעת התפוררות של המרקם החברתי והאידיאולוגי. החלו להישמע בקול רם כוונותיהם של חברים בודדים לפרוש מן המרוץ אל המטרה שאינה קיימת יותר, והמסרבים לרמות את עצמם - עזבו.

ממילא, ככל שהתקרב מועד סיום תקופת הניסיון, החלו החברים לברר את הנושא עם עצמם ולקבל החלטה על המשך דרכם. היו שהכריזו שבניר עציון לא יישארו וגם החזרה לקיבוץ ממנו באנו אינה מהווה אלטרנטיבה עבורם. אחרים בישרו לנו, שבניר עציון לא יישארו והם שוקלים להיקלט בקיבוץ ממנו באנו (שדה אליהו). והיו, מיעוט אמנם, שהחליטו להישאר ולקשור את גורלם בגורל אנשי כפר עציון והנספחים אליהם כאן, בניר עציון.

למעשה, ההצבעה שנערכה הייתה סמלית ותוצאותיה היו ידועות מראש. שוב באי כוחה של תנועת ההתיישבות שהיינו מסונפים אליה החלו לבחוש בקלחת: אנו נקבל אתכם בברכה אם תחזרו לקיבוץ בו הייתם בתקופת ההכשרה, אמרו, ולאלה הנוטים להצטרף לחברי ניר עציון, אנו מאחלים הצלחה מלאה.

הייתי עד למסע שכנוע לא מאוזן לטובת החזרה לקיבוץ ממנו באנו, אם כי הדברים נאמרו במעטפת רכה: שכל אחד יבחר במסלול הנכון לו לפי שיקול דעתו, אולם לנו עדיפה האופציה הראשונה - המטרה מקדשת את האמצעים. התעלמו לחלוטין ולא הזכירו את הוגה הרעיון של הגרעין, ואת המשימות שהציב לעצמו הגרעין המייסד עוד בגולה, ובחירת המועמדים חדורי המוטיבציה לבצען. לא מן הנמנע שלהנהלת הגוף המיישב היו שיקולים כבדי משקל שגרמו לה להימנע מלתמוך בעלייתנו על הקרקע... בסופו של דבר התפצלנו. נפרדנו, מי לפה ומי לשם, מאוכזבים וחשים עגמת נפש רבה".

זאב ורחל היו בין המעטים שנשארו בניר עציון ולא נרתעו גם כשצורת החיים הפכה למושב שיתופי והורחקה מתנועת הקיבוץ הדתי, וגם כשחבריהם מהגרעין שחזרו לשדה אליהו נשלחו לשכנע אותם לנטוש את המקום ולא "להיות שותפים לדבר עבירה".

"השתוקקתי לתקוע יתד, לעצור, לבסס את חיי המשפחה שלי ולנסות למצוא את מקומי בניר עציון. תם פרק שהותיר בי טעם מר והרגשה לא נוחה. מעתה אתרום את חלקי לקהילה אליה אני שייך גם בעודי כותב שורות אלו, כעבור שישים שנה".

הגרעין הצרפתי

מן הארכיון:

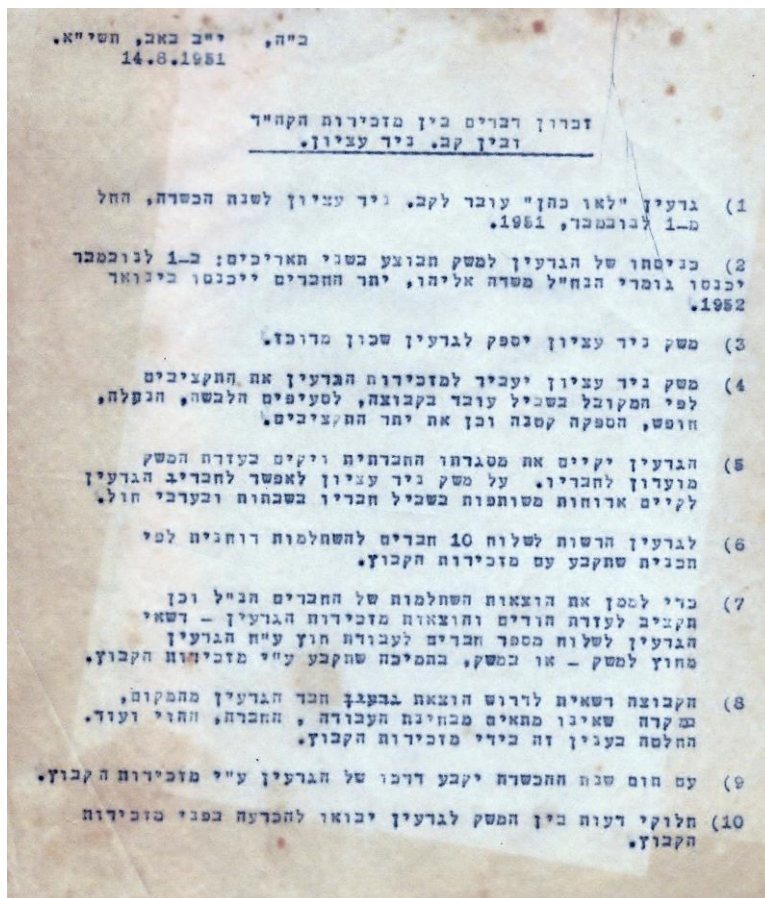
גרעין "ליאו כהן" נושא את שמו של מחוללה של תנועת "הצופים היהודיים של צרפת". ראשית הצופים נעוץ בתקופת המחתרת ומיד אחרי שחרורה של צרפת התארגן נוער יהודי במסגרת צופים יהודיים ומגמתם ציונית חלוצית אל-מפלגתית. עם עלייתם ארצה מצא החלק הדתי של הצופים את דרכם לקבוצת "שדה אליהו", מקום בו שרתו שנתיים מי במסגרת הנח"ל ומי במסגרת הכשרה, בתור גרעין עצמאי.... שאיפת הגרעין הייתה: הקמת ישוב צופים בעל מגמה דתית בארץ ישראל. הם השתלמו בשדה אליהו בענפי שדה שונים וכן במקצועות אחרים וכך ציפו

למלאות את שאיפתם לעצמאות. עם תום השנתיים בשדה אליהו הוצע להם מטעם הקבוץ הדתי להצטרף לניר עציון. לראשונה נתקלה ההצעה בהתנגדות כי הגרעין ראה בהצעה זו ויתור על החלום לעצמאות. אולם, משהוסבר להם שהתיישבות ברגע הנוכחי אינה קיימת, החליטו לקבל את ההצעה ולצאת לניר עציון לשנת הכשרתם השלישית. הצטרפות הגרעין לניר עציון עזרה לספינת הגוף הזה לעבור את החורף הקשה של 1952. (מתוך "שלוש שנות קיום קבוצת ניר עציון" שנכתב כנראה ע"י איצו מן)

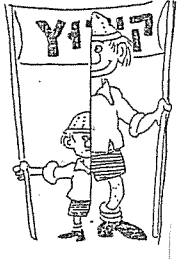
"דיעות ניר עציון 19.10.1951

לגרעין הצופים לבואם אלינו - ברכה!

בברכת חברים נאמנה אנחנו מקדמים את פני הקבוצה הראשונה של גרעין הצופים שהגיעה אלינו בפרוס השנה החדשה.

נחום ברוכי בספרו "נקום ובנינו, כך שוקם הקבוץ הדתי מחורבנו במלחמת העצמאות", מוסיף מידע על הגרעין: הצטרפותם למשק המתלבט בלטה בהיקפה ובאיכותה, אולם הגדילה את המתח בין השמרנים ובין מבקשי התיקונים. בן דוד, שראה עצמו מראשי הדוברים למען שינויים, תיאר את הגרעין כ"סוס טרויאני" שהתנועה הנחיתה בניר עציון, בהנחה שלאחר שיתקבלו לחברות יכריעו את הכף לצד הקיבוצי, דבר שלדעתו היה ממוטט את ניר עציון....

...הייתה זו חבורת צרפתיים משכילים, בעלי השקפת עולם ליברלית ותרומתם המשקית הייתה ניכרת, עקב מספרם הגדול וההכשרה המסודרת שקיבלו בשדה אליהו. עם זאת שמרו על עצמאות חברתית והניחו לוותיקים לסיים את הוויכוחים הקיבוציים בינם לבין עצמם. לפיכך כאשר נפלה ההחלטה שלא סיפקה את שאיפותיהם, הם עזבו כלעומת שבאו - והותירו אחריהם את ניר עציון במשבר עמוק עוד יותר.

בעלון "בניר", שהוצאנו לקראת מסיבת חג ה-40 לניר עציון וריכז את שיחות החברים שקיימנו במשך אותה שנה, מצאתי את הדברים הבאים:

דוד בנישו (ז"ל): הגרעין הצרפתי התגבש בצרפת מבנים שהוריהם נהרגו בשואה ומוותיקי תנועת הצופים הדתיים, שבראשם עמד מייסד הצופים ראובן גמזו.

הגרעין הצרפתי היה גרעין דתי ונשלח לשדה אליהו. אנחנו, עדה ואני, הצטרפנו לגרעין אחרי שכבר היינו שנתיים בארץ. מזכירות הקיבוץ הדתי החליטה להעביר את הגרעין לחזק את ניר עציון והגענו לפה ב- 1951.

החיים היו קשים ביותר. לעומת זאת האנשים היו פתוחים וקלים. אמנם הרמה התרבותית בניר עציון הייתה יותר נמוכה מאשר בשדה אליהו, כיון שרוב האנשים היו ניצולי שואה ולא סיימו בית ספר ולכן פחות משכילים, אבל מבחינת היחס האישי לבני אדם היו מסבירי פנים.

פנחס מוטוט: קבלו אותנו יפה. אני זוכר את נאומו של חנוך שאמר: אנחנו מקבלים אתכם מכל הלב, ומי שירצה לתרום, הכל פתוח....

למרות שהמצב בניר עציון היה קשה מאוד נתנו לנו הרגשה טובה. היו בגרעין 80 איש וכולם באו לכאן. לא נוצר מיזוג בין הגרעין הצרפתי לוותיקי ניר עציון והיו חברים שלא הרגישו שייכים....

אחרי שנה וחצי ניר עציון רצה להפוך מקיבוץ למושב שיתופי. הגרעין אמר: אנחנו באנו לקיבוץ ורובנו רווקים ורווקות. מה יש לנו לחפש במושב שיתופי? היה פילוג. חלק חזרו לשדה אליהו ונשארו עד היום, חלק עברו לעיר וחלק חזרו לפריז.

בניר עציון נשארו משפחות: מוטוט, רייסמן ובנישו.

יעקב שיפמן (ז"ל): אנשי הגרעין הצרפתי היו חברה נחמדים. הם היו סוג אחר של אנשים מאשר אנחנו: קצת חולמניים. מוכשרים מאוד, משכילים מאוד ובעלי יכולת. ברגע שאנחנו החלטנו שאנחנו רוצים להיות משק שיתופי הם החליטו לעזוב. הם הודיעו במפורש: "אם אתם תחליטו על משק שיתופי - אנחנו נעזוב" וכך היה.

חדשות אחרונות • רותם גוטמן • 17-16

....לוחמי האש של חוף הכרמל

יחידת הכבאים של חוף הכרמל, הגדולה ביותר בארץ, מונה 60 מתנדבים ושש כבאיות. היחידה הוקמה לאחר שריפת הכרמל הגדולה לפני שש שנים, גייסה מתנדבים, רכשה ציוד והתאמנה לקראת יום פקודה.

תחת פיקודו של מאיר בן-סירא, סגן הקב"ט מועצה האזורית, נכנסה היחידה לפעילות מבצעית כבר בשבת לפני שבועיים (19.11), ומאז המתנדבים פעלו ללא הרף לכיבוי רוב השריפות שפרצו באזור חוף הכרמל במהלך השבוע ובמקביל התגייסו על פי הצורך לעזרת לוחמי האש המקצועיים באתרי השריפות השונים שפרצו באזור.

הרוחות המזרחיות והיובש הכבד הורגשו כבר בסוף השבוע לפני שבועיים והכבאים המתנדבים של חוף הכרמל נערכו לכל תרחיש. אכן, כבר במוצאי שבת (19.11) הם נקראו לכבות שריפה בנחל תנינים ליד קיבוץ מעגן מיכאל.

לדברי בן-סירא, מיד גויסו כל המתנדבים ובתחילת השבוע יצאו לכבות שריפות בעתלית ובאזור חדרה. "תפסנו את מקומם של הכבאים המקצועיים באזור", מספר בן סירא ומוסיף, "כשהתחילה השריפה ליד זכרון יעקב ביום שלישי הכבאים והכבאיות שלנו הגיעו מיידית לשטח, עבדו כתף אל כתף עם לוחמי האש, פרצנו דלתות ועזרנו בפעולות הכיבוי. היינו בכוננות וגיוס מלא, כולל לינה במוקד, והיינו חלק מהחפ"ק שהוקם ליד שפיה. בהמשך השבוע, כיבינו שריפות שפרצו באזור שלנו – עין אילה, מעגן מיכאל וליד עין חוד, אש שאם לא היתה מכובה מיידית יכלה להדליק את ההר כולו. היינו עם הכבאים גם בכיבוי ליד אזור התעשייה קיסריה".

ביום חמישי שעבר (24.11), כאשר פרצה השריפה הגדולה בחיפה, הצטרפו כבאי חוף הכרמל וסייעו בכיבוי אש במוקדים שונים. "המתנדבים שלנו היו מגויסים במשך שבוע, לבושים במדי כבאי וערוכים לכל קריאה. אין מילים שיכולות לתאר את העשייה של חברות האנשים הזאת, שעזבו הכל - משפחות ועבודה, סיכנו את חייהם ועבדו במבחן האש הראשון שלהם בגבורה רבה".

בתוך כך, עקב הרוחות המזרחיות המתמשכות, היובש הכבד וההצתות שגרמו נזק כבד לשכונות בחיפה ובזכרון יעקב, יצאו מתנדבים רבים ביישובים הסמוכים לסיורים בשטחים הפתוחים על מנת למנוע הצתות ולכבותן באופן מיידי במידה ונתקלים בהן....

בניר עציון יש לנו כבאית שקיבלנו אחרי השריפה ב-98.

יש לנו 8 מתנדבים וביניהם:

ראובן בן-ארי

רפי כהן

יונתן רוזנברג

דוד כהן

יצחק כהן

אורי וייל

דביר מאור

מאיר בן-סירא

המתנדבים שלנו הצטרפו לכל מתנדבי

חוף הכרמל ויצאו לשריפות שהיו

באזורינו.

כמו כן, ניר עציון התארגנו לתצפיות

סביב הישוב שכלל תצפיות מהמגדל

מים ברכבים וברגל.

וביום רביעי בערב התצפית שלנו

ראתה את האש שהתחילה באיזור עין

חוד ודיווחה למוקד מהר.

וכך מנענו שריפה גדולה בהר.

שוב תודה לכולם!

מאיר בן-סירא.

גילגולו של מקום

נירה רון

ישוב חי הוא ישוב שמתפתח ומשתנה כל העת וכך ענפים מוקמים ומתחסלים, מבנים משנים את ייעודם, עד שגם הם נהרסים ונבנים אחרים במקומם. כך היה עם צריף בית הכנסת, צריף חדר האוכל, צריף הגן עם החצר הגדולה, המקלט השחור בחצר הגנון ועוד ועוד וגם הדיר או פינת החי הישנה. צר לי על כל מוסד שנעלם מנוף ניר עציון, אך כנראה שכך היא דרך העולם.

פעם היה פה דיר

יום אחד הלכתי מעבר לפינת החי החדשה והנה במקום הדיר הישן / פינת החי, שטח ישר ונקי. הטרקטורים עדיין עבדו, אך המבנים הישנים נעלמו כלא היו. בקרוב תבנה שם רפת חדשה.

חשבתי לעצמי, שזו הזדמנות להזכיר למי שיודע ולספר למי שלא, שהיה פעם דיר צאן בניר עציון דיר עם כבשים, וקרוסלה עליה עמדו הרחלות לחליבה, ורועים שיצאו עם הצאן למרעה. בימי החול ירדו לרעות את

הצאן לרגלי ההר אך בשבתות הייתה תורנות מרעה בשטחים על ההר, אליה הצטרפו הילדים. ואפילו חג הגז נחוג, כאשר הגיע הקיץ וגזזו את הצמר הכבד של הכבשים והשאירו אותן ערומות.

באביב 1955 נרצח יצחק כספי ז"ל, אחד הרועים שלנו, ע"י רועה מהכפר אבו להיג'א, (עין חוד).

חיפשתי בארכיון מידע אודות דיר הכבשים ומצאתי ידיעה קצת מוזרה שנכתבה ב"ידיעות המזכירות" מס' 49, כ"ה באיר תש"י:

דיר כבשים. 'הבאת הכבשים מבארות-יצחק העמידה אותנו, בלתי מוכנים - לפני בעיית החזקת העדר. אין כל טעם ודרך להחזיק עדר קטן ובלי אדם מנוסה ומת-מסר. לעת עתה לא מצאנו את האדם הזה, אגודת הנוקדים ממליצה על השארת העדר הקטן ולהכניס מיד אדם, שמוכן להיות רועה קבוע ולהשתלם על ידי רועה מנוסה שעלינו להביא למקום לחודש חדשים. אם נמצא אצלנו את האדם המתאים - נעשה זאת. אחרת - נמכוד כעת את העדר ~~למכירת~~ ואם נרצה בעתיד לקיים אצלנו את ענף הדיר - שהוא אגב ענף ~~ל~~ מכניס די יפה - נצטרך למצוא חבר מתאים שנשלח אותו להשתלמות ובעזרתו נקים לאט לאט את הענף במקום.

כבשים מבארות יצחק? זה כבר עורר את סקרנותי והלכתי לשאול את דוד בן דוד על כך. דוד סיפר לי את הסיפור הבא:

קבוצת "אחדות" נשלחה, עם בואה לארץ, להחליף את הלוחמים העייפים בבארות יצחק שבנגב, ששכנה קרוב מאוד לעיר עזה. תושבי עזה הציקו להם בגנבות מכל הבא ליד, אפילו בבגדים מחבלי הכביסה לא בחלו.

יום אחד נכנס עדר של כבשים שהגיע מעזה לשטח הקבוץ. אנשי "אחדות" החליטו שזו ההזדמנות להעניש את תושבי עזה והחרימו את הכבשים. אותם כבשים הגיעו עם אנשי "אחדות" לביר עציון, שכאמור לא הייתה מוכנה לקליטתם.

לבסוף בנו את הדיר עם שאר בנייני המשק, עזרא ושלמה גריידי ז"ל היו הרועים הראשונים ואח"כ הצטרף אליהם יצחק בן סירא ז"ל. לאף אחד מהם לא היה ידע או ניסיון בגידול כבשים והם למדו תוך כדי תנועה. דוד בן דוד מסכם את האפיזודה: אילו ידעו מה מקור הכבשים שלנו, מישהו היה נכנס לכלא על כך...

בעלון "בניר" שהוצאנו לקראת חג ה-40 מופיע סיפורו של הדיר, כפי שסיפר אותו יצחק בן סירא ז"ל:

עובדי הדיר הראשונים היו שלמה גריידי ועזרא. כשחזרתי למשק שאלו אותי אם אני מוכן לעבוד כמה ימים בדיר. כמובן שהסכמתי ונשארתי לעבוד שם עשר שנים. בשבת היו כל הילדים מבקרים בדיר. שמחנו מאוד שהם מוצאים בזה עניין, אבל יום אחרי שבת היה יום העבודה הכי קשה. נהגנו לגדר לחוד את הכבשות היבשות, החולבות והטלאים. שנולדו עכשיו. גם האילים היו לחוד כדי שלא ירביעו מתי שהם רוצים. בשבת הילדים עשו מכל סוגי הצאן ערבוביה אחת והיינו צריכים לעשות שם סדר.

גז בניר עציון

בהתחלה היינו חולבים בידים והיו כל מיני בעיות של חליבה בשבת. אחר כך קבלנו מכונת חליבה ו"קרוסלה", מה שרק הגביר את ביקורי החליבה בשבת. לפעמים היו ביום אחד כעשרים-שלושים המלטות, אבל היה לנו סיפוק גדול מן העבודה הזאת. בסוף עונת הגז היינו, אנשי הדיר, מזמינים את התורנים, שוחטים איזו כבשה, או כמה טלאים ועושים "זבח" בתוך הדיר....

... למרעה הלכנו רחוק ולפעמים

יותר מדי רחוק וקרה מקרה עצוב שאחד הרועים התנגש עם רועה של ה"שייח" כנראה שבמהלך התקרית הרועה נתן לרועה שלו, יצחק כספי, כמה מכות בראש ויצחק נהרג.

המחשבה המוטעית הייתה שדיר נהנה מההפקר. הולכים למרעה וזהו זה. אבל זה לא נכון! למעשה עיקר התוצרת היה חלב וצריך היה לתת לכבשים ירק. ירק היו צריכים לגדל והיו צריכים לשם כך מים, וכך החליטו בסוף, שאולי כדאי יותר לגדל כותנה ולא ירק וחיסלו את הדיר.

חיסול הדיר לא היה קל עבורי משום שרועי הצאן ראו בצאן ציונות והדגישו לא פעם שאנו מגדלים את אותה כבשה שגידלו אבותינו לפני אלפיים שנה.

דו"ח האספה הכללית

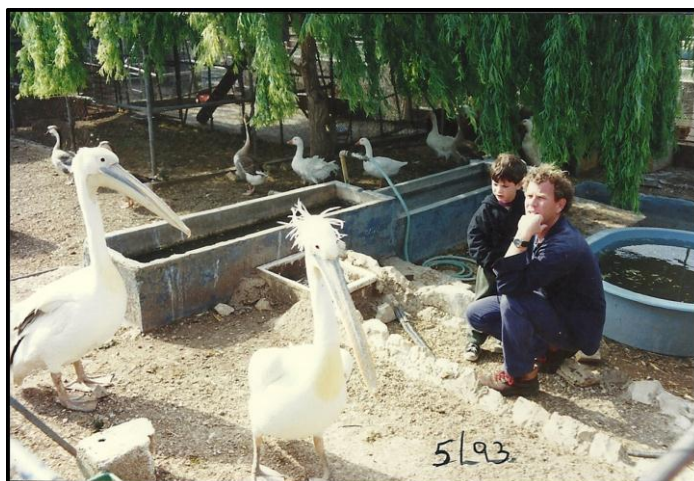
מאור לכ"ה אלול תשכ"ד - 1.9.1964
נכחו: 32 חברים
יו"ר האספה: עזריאל ברוק
המזכיר: דוד בן-דוד
בסדר יום:
(א) אינפורמציה כללית
(ב) חיסול ענף "ניר-חן"
(ג) חיסול דיר הזאן

הועברה הצבעה:

וב-11 קולות ללא התנגדות הוחלט לחסל את ענף הזאן במשק.
מוסדות המשק יבצעו את החיסול.

לאחר דיון באספה הכללית ובהמלצת הסוכנות היהודית הוחלט על חיסול הדיר והמבנה עמד בשיממונו מספר שנים. לפעמים קיימו בו את שוק פורים המסורתי.

עד שבאו בני הנוער של ניר עציון, גאלו אותו משממונו והקימו בו את פינת החי. על כך בכתבתו של דרור מלמד שהיה בין מקימי פינת החי.

שם רמש ואין מספר חיות קטנות עם גדלות

פינה חמה בלב

דרור מלמד

הסייחה המורעבת והמצומקת, שהובאה אלינו מאחד הכפרים הערביים ע"י ידידנו עבד אל-ר'אני, מבחירי משפחת אבואלהייג'א, הורדה אחר כבוד מבאגאז' הג'יפ, אליו נדחסה בחוסר רגש, רועדת ומפחדת ועיניה העצובות בוחנות את הדיר הנטוש. זה הדיר ידע ימים טובים מאלה. פעיות עדר הצאן של ניר-עציון בימיה הראשונים נדמו זה מכבר, שנים ארוכות שאין הקצובות עולות מן הרחצה, הקרוסלה ששימשה לחליבת הרחלים עצרה חוגתה והיא ניצבת אילמת על צירה, מחלידה-מכלימה, שקתות הבטון מחוירות בִּפְחָרָה, כרי העשב מוריקים במדרונות הכרמל באין במרעה מלחך, שמחת הגוזזים והילולת הילדים ביום חג הגז נגוזתה ונשכחה מלב. גם את שוק פורים הנהדר, על רכבתו עתירת הקרונות הצבעוניים, בריכות הדיג - בהן שוחים במאונך דגי מתכת שראשם פקק שעם, ממתנים לקרס שישלוף אותם מן המצולות, גלגל-מזל המפיק בצקצוקו פרסים יקרי-ערך ושאר שלל מתקניו המופלאים, כבר העתיקו למחוזות אחרים. רק שלדי הסככות ומכלאות הברזל עומדים קפואים בשיממונם, זכרון עצוב לימי הזוהר שידע המקום.

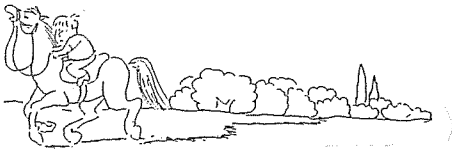
שוק פורים במבנה הדיר

חג הגז בהשתתפות הילדים

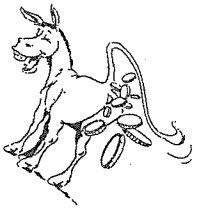
אבא שלשל לידיו של עבד אל-ר'אני סכום עצום - 50 לירות - ובן רגע הפכנו, נערי ניר-עציון המתבגרים, לבעליה החוקיים של סוסה אמיתית, מושא חלומותינו למן היום בו עמדנו על דעתנו. טרם בטשו פרסותיה הקטנטנות את אדמת המכלאה המאולתרת, שהוכנה עבורה מבעוד מועד ושם כבר קורא לה בפי כל: "סיסי". מפאת תת-התזונה ממנה סבלה בימי חלדה הראשונים, חל פיגור בהתפתחותה, איש לא ירכב עליה לעולם והיא לא תוכל לשאת ולו משקלו של נער דק-גזרה. אפילו צהלתה צרודה היתה, מתגלגלת במרחבי הדיר בקול סופראן רועד. אולם עבורנו אצילותה והדרה לא היו מוטלים בספק. כרוזינגטה בשעתו, הלא הוא סוסו הכחוש וגרום העצמות של דון קישוט איש למאנשה, אשר נדמה היה לו כסוס אציל - שופע רעמה, זקוף גו וקל רגליים, הראוי לשאת אביר עז נפש כמותו, בצאתו להלחם בחורשי רעות - כן הצטיירה סיסי בעינינו הנרגשות. גוילים אילו כל רקיעי השמים, לו כל יערות העד קולמוסים, דיו אם הפכו כל מימי הנהרות והאוקיינוסים - לא היו בכל אלה די בכדי

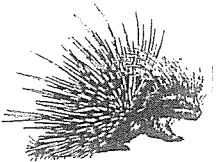
לתאר את השמחה ואת להט ההתרגשות הפושט בחזהו של בן תשחורת שמנמן, שחתימת זקנו עדיין אינה ניכרת, אי שם באמצע שנות השבעים של המאה הקודמת, בהופכו לפרש בן-חיל בפוטנציה. דא עקא, דברים טובים באים במנות קטנות ומדודות וכבר למחרת נאלץ הלה, למגינת ליבו המפרפר בתוגה, לחזור ולחבוש את ספסל הלימודים בישיבה התיכונית בירושלים השוכנת מעבר להרי החושך... הרב מרביץ תורה בלהט, שפתיו נעות, אך קולו לא ישמע... הלב יוצא אל סיסי ועורגת הנשמה בחלומות ודמיונות, מוחשיים כל כך, על דהרה במשעולי הכרמל, על רעמה זהובה המתנופפת ברוח, היד האחת אוחזת בביטחה במושכות והשניה מלטפת ברוך את צווארה הבנוי לתלפיות... לסוסתי ברכבי פרעה דימיתך סיסי... והקנאה מציפה וחונקת את הגרון. כמה נפלאים חיי חברי החופשיים לנפשם במשק, משוחררים מכבלי בית רבן, אשר יכולים כל העת לחוש את חום גופה, לשמוע את צהלותיה, להתבונן בדהרתה קלת הרגליים... נפשי במזרח ואנוכי בסוף מערב...

לא טוב היות סיסי לבדה. לא ארכו ימים רבים ועיר בן-אתון חמוד וקופצני הובא להיות עזר כנגדה. משכן ראוי נבנה לחמורנו הצעיר, לבל יאכלנו חורב ביום וקרח בלילה. קירות משכנו המפואר, אוי לה לאותה בושה ואוי לנו החטאים, לא אחרים היו מאשר כתליו של צריף בית-הכנסת, שפורק לא מכבר כדי לפנות מקום להיכל "עטרת יצחק" ההדור. אילו שגור היה תלמודנו בידינו באותם ימים פרוקי עול, יכולנו אולי להצדיק עלינו את הדין בדברי המדרש: "יששכר חמור גרם - מה חמור זה, גרמיו ברורין, כך היה תלמודו של יששכר ברור עליו" ולפיכך משכנו ראוי לחמורנו וחמורנו ראוי למשכנו. "ראש חמור בשמונים כסף"... אכן, חמור-חמורותיים זה הואבס, כמו גם סיסי שצפתה בו בעיניים אוהבות מאורותה המעטירה, במיטב מטעמי החציר והכופתאות שנסחבו בחשאי מן הגורן ומן הנקב שבמיכל התערובת הנעול, מבלי שתבחין בהם עינו הפקוחה האחת של רפתנו האהוב והנערץ.

כנוח בשעתו כן נערי המשק בשעתם. אוספים אל הדיר הישן כל אשר נשמה באפו. כהרף עין מתווספים זוגות-זוגות - אווזים וברווזים, פניניות ותרנגולות. לזה כרבולת פולנית ולזה קרקור מצהלות קרב. הברכיות, כשמן כן הן, הלא נבראו לשם שיט מעדנות במי בריכה צלולי-אדוות. חומר ולבנים נמצאים בשפע, נסחבים באין משגיח למורת רוחם של אלי, נתן וצבי, ממחסן הבניין, מהרפת, מהנגריה, מהמסגריה ומבית המרגוע. מחומרי הגלם המשובחים, משאריות פחים, צינורות ורשתות, נחפרת בריכה, נמתחת גדר, מותקן כלוב, ניטע עץ - הנה כבר עולה ופורחת פינת חי ראויה לשמה. עיזים, חמורים, ארנבות, חזיריים, עכברי מעבדה לבנים. אליהם נוספות חיות בר פצועות, או נטושות - צבים, קיפודים, דרבנים, בזים, תנשמות וחוגלות. מהר מאוד נוצרים קשרים עם פינות חי באזור - מגיעים הטווסים, תוכיים למיניהם ובעלי כנף אחרים, אקזוטיים ומגוונים יותר ויותר. מלאה הארץ קניינך...

ואז הגיעו השדרוגים. גמל מסוכן לבריות, נשיכתו נשיכת שרף ובעיטתו בעיטת כדורגלן כסחן, שלימים דרס באכזריות את בכיר רפתנינו ובעודו מסולק בבושת פנים, שמוט דבשות, מפינת החי המתפתחת, קורא עליו הפסוק: "אשירה לאברך כי גמל עליו". ברבורים מלכותיים נתרמו על-ידי טייס הולנדי שהתאהב בישראל ובמשק, שקנאים שנמצאו פגועים ואיבדו את יכולת הדאייה וגולת הכותרת - חיות הטרף האימתניות. עם הזאבה המוחתמת היינו מסתובבים ברחבי המשק כשהיא משתובבת לידינו ככלבה מבויתת וצייתנית. אלא שלעתים גבר בה יצר חיתו-יער שבה. אני נושא עמי את צער הנשיכה עד היום - על אצבע ידי השמאלית צלקת קטנה, מזכרת כואבת... עד שנפחה נשמתה, כתוצאה ממחלה זיהומית עלומה. רבים זוכרים בוודאי את ויוי, הטיגריסית היפהפיה, גוררת רגלים משותקות, ומחסלת בהנאה ערמת

תרנגולות גוססות שהובאו מן הלול. אם ויז תשאג – מי לא יירא?.. עד אשר הפכה לשטיח אדמוני בסגנון הוטנטוטי במשרד מרכז המשק.

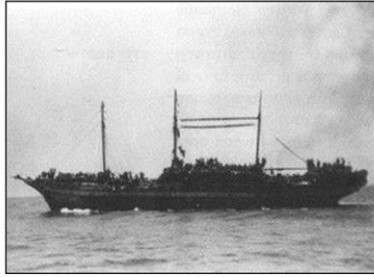
לאורך השנים, שוכני פינת החי הפופולריים ביותר היו ללא ספק הקופים. רבים היו מתבוננים בריכוז שעות ארוכות בבבונים החוצפניים, כשהם פולים כינים זה לרעהו ומוקסמים ממעשי הקונדס של הצעירים שבהם. מבטים חייכניים נשלחו אל הקופיף התינוק התלוי על בטן אמו תוך שהוא יונק בהליכתה. מבטים משתאים ננעצו בהתנהגותו של הזכר האפנדי השליט, על אדרת שערותיו המלכותית, בחושפו שיניים מאיימות ואכזריות. גם הלמורים המפוספסים, ארוכי הזנב וקופי הסנאי הירקרקים החמודים סיפקו לנו הנאה מרובה. והיו עוד יצורים שונים ומשונים: זוחלים ועופות ויונקים – מכרסמים וחיות בית, טורפים ואוכלי כל. קטני-ארץ וענקים. שלווים שפירנסו את אבותינו בצאתם ממצרים ויענים ממדבר, פינקים בשלל גוונים ואָמו מאוסטרליה, חזירי-בר ושועלי-חולות, נמיות וסוריקטות, סמורים וחמוסים, חתולי-ביצה וקרקלים, צבאים ואיילים, יעלים וראמים, חוטמנים ודביבונים, נחשי פיתון וצבי-ענק, עופות דורסים ויונים בנות-טיפוח, כבשים שצמרם מתולתל וסמיק או גם חום וקצר, ברווזים בשלל צבעים – יאוריות ומנדרינים, סנאים וצינצ'ילות ורבים אחרים. והקדוש-ברוך הוא, בעזרת מלאכי מפעל הארוחות שהיו משנעים יום-יום ארגזים עמוסי לחם וירקות, זן את כולם – מקרני ראמים ועד ביצי כינים.

שנים ארוכות שימשה פינת החי מקום ליצירה והתמדה, חינוך ולימוד, בילוי והנאה לחברי המשק, לילדים ולאורחי בית המרגוע והמלון. רבים עסקו במלאכה ותרמו להתגבשותה ולהיווצרותה, לבניית התשתיות והכלובים, להבאת החיות השונות, לטיפול בהם, לחינוך, לתורניות ההאכלה... ורבים יותר נהנו מיופיה וממגוון החיות שבה.

נסגר המעגל. הדיר שהפך לשוק פורים, שהפך לאורווה, שהפכה לפינת חי, יהפוך עתה לרפת מודרנית. נחרש ונחרב עד היסוד. דיר בא ודיר הולך ופינת החי לעולם עומדת. עוד אבנך ונבנית.

לא מעט ויכוחים ליוו את הפעילות בפינת החי למין הקמתה ועד היום. יש שביקרו את העלות, את חוסר הפיקוח, את העובדה שרבים מחומרי הבניה הושגו בחטא ובלי רשות. אבל פינת החי היא עובדה קיימת ואף כי שינתה פניה, מקומה ותשתיתה, הרי היא מהווה חלק מתבנית נוף ילדותנו והווייתנו עד עצם ימים אלה וניר-עציון מכורתנו לעולם לא הייתה יכולה להיות מה שהיא, ללא פינת החי הנפלאה הזו... פינה חמה בלב.

אניית המעפילים י"ד גבורי גשר א-זיב

שם האוניה : י"ד גיבורי גשר א-זיב
שם מקורי : ברונה
שם צופן : החומה "
מספר מעפילים : 690
גוף מארגן : המוסד לעליה
מקום יציאה : מיליארינו, איטליה / Italy
תאריך יציאה : 16/07/1947
מקום הגעה : נמל חיפה
תאריך הגעה : 28/07/1947
סוג אניה : אונית מעפילים

מסע לקפריסין

לציון 70 שנה להקמת מחנות המעפילים באי

אסתר בן דרור

2,200 ילדים נולדו בקפריסין ואני אחת מהם. בכל לידה שילדתי את ילדי, ואחר כך כשנולדו נכדי, חוץ מחוויית הלידה שהיא חוויה מרגשת, מעצימה, שמחה וכואבת, הייתי תמיד עטופה במשפחה דואגת ותומכת.

תמיד תמיד חשבתי על אימי שילדה אותי בקפריסין אחרי השואה, אחרי אושוויץ. איך במצבה הפיזי והנפשי, בלידה ראשונה, בלי סביבה תומכת, בלי משפחה, בחורף, במחנה מעצר בקפריסין, איך הרגישה?

הנה אני נמצאת באותו בית חולים שאימי ילדה אותי בו ואני מקבלת צביטה בבטן ואותן תחושות של אחרי לידה חוזרות אלי.

בית החולים הצבאי בניקוסיה, הנמצא באזור בריטי, עדיין פעיל ובו נוסף מבנה בית חולים חדש. במרכזו הוקמה אנדרטה ל- 2,200 ילדים שנולדו בו. ליד האנדרטה נערך טקס רשמי לכבודנו, 150 ילדים ומלווים. בטקס השתתפו אנשי שלטון, שר ההגנה הקפריסאי, שגרירים ועוד, תזמורת צבאית שדגלה את נשקה לכבודנו, נאומים וקטעי שירה.

ואני מרגישה שאני הולכת בהיסטוריה שלי ושל כל עם ישראל, שעבר את השואה, ניסה להגיע לארץ והוחזר למחנות המעצר בקפריסין.

אמא סיפרה שכשהגיעה לקפריסין וראתה שוב גדרות הייתה בטוחה שהיא תמות בתוך הגדרות. "אבל בזכותך, או בגללך", כך אמרה, "אני חיה".

הורי, אימי, הדסה הוכמן, ואבי, אלתר הורוביץ, נולדו בפולין. הם היו בני 16-17 כשפרצה המלחמה, עברו את מחנות ההשמדה, אושוויץ. רוב משפחתם הושמדה. הורי נפגשו אחרי המחנות והתחתנו בזלצבורג באוסטריה. היה

אחד המחנות בקפריסין

באפשרותם לנסוע לאנגליה או לאמריקה שם היה חלק מהמשפחה... אבל הם מיהרו לעלות לארץ. עלו באנייה י"ד חללי גשר א-זיב (י"ד גבורים) ב- 28.7.1947 והוחזרו לקפריסין.

המחנות פעלו בתקופה של בין אוגוסט 1946 עד פברואר 1949.

עברו בהם 52,000 עקורים בדרכם לארץ.

ובחזרה אלי - זיכרונות מקפריסין אין לי. חודשיים אחרי לידתי עליתי לארץ עם הורי. הבריטים לא רצו לתת אזרחות בריטית לתינוקות שנולדו שם והעלו אותנו במסגרת מכסת הסרטיפיקטים. כך שנולדתי ב- 20.2.1948 ועליתי ב- 27.4.1948 באניה הבריטית אנדריה לחיפה.

בתערוכה שהייתה במוזאון הארץ ראיתי את עצמי בתוך גיגית מפח (ננד'לה) מכוסה בשמיכה צבאית וחבל עבה של אנייה קושר אותי. איזו תחושה מוזרה וזרה.

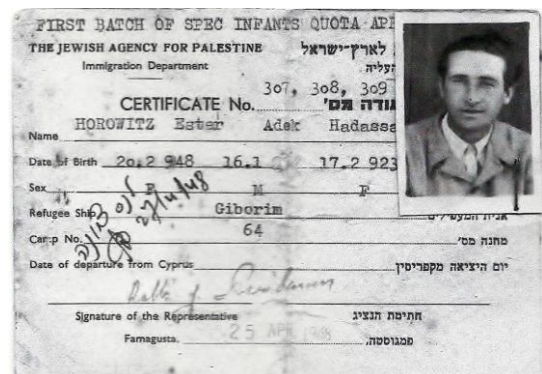
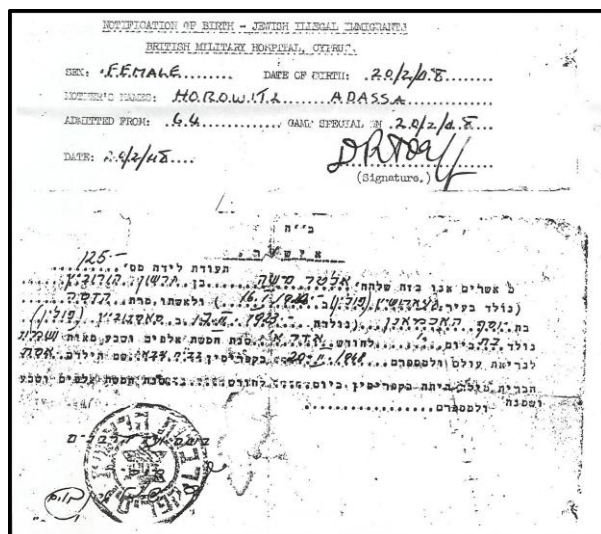
ובכל זאת יש לי זיכרונות טובים ונעימים מקפריסין. איך?

בתקופה בה נולדתי הייתה בקפריסין אישה בשם גולדמן. היא עזרה לאמי, לימדה אותה איך לטפל בתינוקת. כשעלינו לארץ, לחיפה, אותה גב' גולדמן הפכה לסבתא גולדמן. בכל יום הולדת הייתי מחכה בכליון עיניים למתנה שסבתא גולדמן תביא. המתנות היו שוות גם אז, וגם היום עדיין בתי ואני עונדות טבעות שנקנו לי על ידה לימי ההולדת.

המסע שעברתי, ועברנו יחד חיבר אותי לשורשים שלא נחשפתי אליהם, הוסיף לי פיסת מידע, גרם לי להכיר ולהוקיר את הורי ומשפחתי אף יותר.

אני שמחה שניתנה לי הזכות ומעריכה את מפעל החיים שבניתי מאז.

אסתר בן דרור הורוביץ

מסמך המאשר את הולדת התינוקת, אני.

אישור הרבנות בקפריסין על הולדתי

פרידה מהניה וברכה

קהילת ניר עציון נפרדה מהניה הפיזיותרפיסטית ומברכה רופאת השיניים, שעבדו במקום שנים רבות באהבה ובמסירות, בערב חגיגי שנערך לכבודן. ברכה טיפלה במשך השנים בשיניהם של כל ילדי ניר עציון וגם בהוריהם, והניה הציעה מזור לתחלואי הגוף. שתיהן היו לחלק מנוף המשק וכבשו להן מקום של הערכה וחיבה בליבות כולנו. מלבד העלאת זיכרונות וברכות, כלל הערב גם מופע קומי בשם: "2 סוכר". לברכה ולהניה ברכות להתחדשות ולבריאות טובה. אנו מביאים לקוראינו חלק מן הברכות של אותו ערב:

הרופא – קובי ברנשטיין

הניה וברכה הן עוד שתיים מהדמויות שהוסיפו לביטחון והרוגע שלי, כשהגעתי לכאן כרופא צעיר, בנוסף כמובן לדניאלה ובתיה.

מטבע הדברים שעבודה יותר צמודה הייתה לי עם הניה, אבל היו לא מעט שיתופי פעולה מועילים ויעילים עם ברכה.

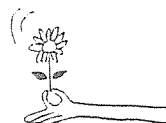
אני חושב שלא צריך להכביר במילים על מקצועיותה של הניה, רבים מהנמצאים כאן חוו זאת על בשרם, במובן החיובי לחלוטין.

אולם במקצוע רפואי ופארארפואי, כמו פיזיותרפיה, צריך מעבר לידע ולמקצועיות, וזה בדיוק זכינו בגדול בעשרות השנים של הניה אתנו. אני מתכוון ליחס האנושי, לאהבת האדם ובמיוחד הקשיש שיש לה. הסבלנות אין קץ שנמצאת טבועה באופיה, שזה חלק חיוני ביותר בטיפול במטופל כאוב, ועל אחת כמה במטופל מבוגר כאוב.

דבר נוסף שאינו מובן מאליו, זו הסקרנות והמעורבות הרבה שהייתה לה עם המטופלים. ואני הרווחתי מזה וראיתי בזה צד חיובי ביותר, ואני מתכוון לדאגה שלה מעבר לחלק הטיפולי הפיזיותרפי. ואתן דוגמא אחת. דוגמא לזה שלעיתים איש מקצוע שרואה מטופל פעמיים בשבוע רואה דברים שרופא המשפחה יכול לא להבחין מיידית. בנימין זמיר ז"ל היה מטופל ותיק ונאמן של הניה, יום אחד הניה מתקשרת ואומרת לי- "קובי, בנימין נראה לי צהוב לאחרונה..." שוחחנו על כך וטענתי שלא היה נראה לי משהו מיוחד אצלו, אבל אראה אותו בשמחה למחרת. קיצורו של עניין- למחרת בנימין היה מאושפז עם צהבת והשאר היסטוריה.

כמובן שגם נגיעה אישית ממש יש לי עם הניה, נגיעה לגמרי. אלמלא טיפולה המסור בי לפני 4 שנים לאחר הניתוח בקרסול עקב השבר. הייתי הרבה יותר צולע כיום. ואם גם הייתי עושה כל מה שהיא ציוותה לא הייתי צולע כלל היום.

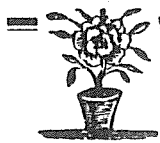
גם לגבי ברכה הרבה מהנוכחים חוו על בשרם או על פיהם. את המקצועיות והיחס האישי והמרגיע. אישית פותיהם של כל ילדנו היו נתונים לטיפול, וכעירוניים שעברו לכפר- אחד מהדברים המופלאים שחווינו זה ילד בגיל 7, 8 שהולך לבד לרופא שיניים!! זה נשמע כמו אגדה לגמרי, אבל אצל ברכה זה היה מאד שכית ואני חושב שכשזה קורה עם ילד מול רופאה ועוד רופאת שיניים, אז כמו שאומרים I REST MY CASE. וזה כמובן מראה על האמפטיה הרבה, ועל אהבת המקצוע שיש לה, כי בלי לאהוב ממש מה שהיא עושה אי אפשר להגיע כך לילדים.

וגם כאן היה לי שיתוף פעולה מושלם כאשר היה צורך, כי כמובן היא טיפלה גם במבוגרים במשק שלא ויתרו עליה מילדותם.

מקרה אחד מעניין ופיקנטי שאני זוכר זו ילדה קטנה שמצאה פתרון הולם לגרעיני פופקורן שלא פקעו- והכניסה אותה לאף. למזלה ומזלנו, אין יוצא ואין בא- זה לא הגיע לריאות אבל גם לא יצא וכאן ברכה עזרה במהירות ויעילות עם הסקשיין שכנראה יעיל לא רק לשאיבת הרוק.

ברכה והניה היקרות, שיהיה לכם המשך של שנים רבות, בריאות וטובות עם משפחותיכן, אני משוכנע שתמשיכו לעשות חיל.

תהיו לי בריאים

להניה -

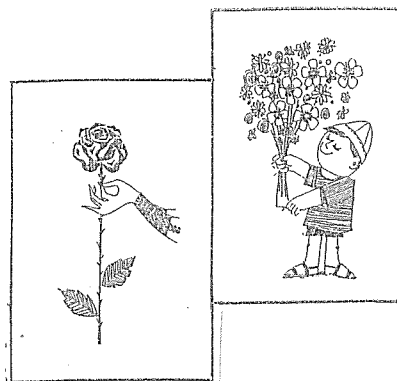
דיוה מנדלבאום בשם ועדת בריאות

מה לא נאמר כאן על עבודתה של הניה בנר עציון? פרט למקצועיות, הדייקנות והאכפתיות שלה ושכל מקרה ואדם מקטן ועד זקן הרגישו כבנים יחידים ומיוחדים. ידעה על מה לדבר עם כל אחד ובנוסף לפיזיותרפיסטית מהדרגה העליונה הייתה אם ואחות, זאת אומרת: עובדת סוציאלית לכל דבר ועניין. מנסה לפתור ולתפור פתרונות לכולם. אם זה היכן ולאיזה רופא ללכת לברור נוסף או להמשיך טיפול, היכן לרכוש מכשיר או אביזר שיקדם אותך. בעולם הספורט פעם בארבע שנים מתקיימת אולימפיאדה, הניה אימנה אותנו לגמר הגדול פעמיים בשבוע בימי א' וד'.

כאחת שזכתה להתאמן ובזכותה חזרתי ללכת אחרי שבר ונקע בקרסול (דבר שלקח לי 3 חודשים תמימים) התאמנתי במקבילים והזלתי דמעות של כאב כדי לעשות צעדים פשוטים שביום יום נראה לנו כמובן מאליו. אצל הניה אין הנחות. כמה פעמים שמענו את המשפט הבא: "מאחד עד עשר כמה כואבת לך התנועה הזאת?". הפעילה בכל חדר ופינה בחדר מטופלים על מנת לחסוך בהוצאות ולקבל את מרביתנו לקבלת תוצאות. הניה יקרה, תודה ענקית בשם כל בית ניר עציון על תרומתך ועבודתך המסורה לאורך השנים - על היותך נוכחת בשמחות וברגעים קשים בחיינו - תזכי לפנסיה מבורכת עם בן זוגך, ילדיך ונכדיך המקסימים - המשיכי לטייל מסביב לעולם ולאגור חוויות נעימות.

ואת יודעת, מאחד עד עשר כמה נתגעגע אליך? מיליון.

ברוכה תהיי!

דברי פרידה של ברכה רופאת השיניים

למשפחת ניר עציון

רומן של 36 שנה נולד ליד מיטת חוליו של יענקל'ה רון ז"ל בבית החולים רמב"ם, בעת שהייתי רופאת שיניים בת יומיים בערך, טירונית במחלקה לפה ולסת - כשנפגשתי שם במקרה עם מיכאל, שאז כנראה, היה בתחילת תפקידו כחבר בוועדת הבריאות.

מאז - כרווקה צעירה, בבית של אהובה שהם, אישה נדירה, שמורת טבע, עם הקוקו הנצחי, חברה אמיתית.

ויוסף שהם, גם זכרוננו לברכה, אהוב ליבי, איש יקר!

התחתנתי

ילדתי בן

ילדתי בת

ילד שלישי

נרשמתי ברשימת המתנה למגורים בהרחבה של ניר עציון (תשאלו את חנה נוא).

טיפול שיניים בילדי המשק.

חברויות,

כנפיים ממפעל הארוחות מידי יום חמישי. "מזון לכלבים" שערב מאוד לחיק ילדי.

שניצלים ניר עציון.

לידה רביעית.

המתנה להרחבה...

ציפור גן עדן מהכר של שלום זוהר,

חמניות ממאיר בן סירא, וציור של נחש בכניסה למרפאה...

שריפות - שתיים! מדאיג! (כבר שלוש...)

ד"ר וינברג.

זהבה ז"ל.

הזמנה לאירועים, בר מצוות, חתונות - שמייח!

בר -בת מצווה במלון

ילדי המשק הופכים להורים.

הימים חולפים, שנים עוברות, שיחות נפש בעבודה, שירה בציבור מעל הפציינטיים.

אהובה ז"ל נוסטלגיה!

רחל כהן - שעוד הייתה לוי כשטיפלתי בה כילדה.

דיוה, ד"ר שולים.

עדיין ברשימת ההמתנה להרחבה. נואשתי!

גירושין - עצוב! מתחילה מהתחלה

שאלות לרב בעניין דיני כלב בפסח, ודיני פסח לאישה אשכנזית לאחר גירושין
ספרדיים...

נכדים - שמחה!

3 דורות מטופלים

מתנות לחגים, ידידות עם דניאלה במרפאה.

טיפול שיניים - לפעמים, גם.

מיכאל והדסה, בתיה וצביקה, מיכל ודני, מנחם ויונית. ועוד חברים הרבה.

יגאל שקבלתי בירושה מהוריו ההונגרים ונירה מהמלכות.

משפחת רון שוברת שיא של 4 דורות מטופלים.

מוות, נופלים, לוויית, כאב עמוק!

אוכל מהמפעל שירד למטה,

ארוחות צהריים אצל אסתי בן דרור.

שבתות אצל הדסה ומיכאל - כיף! אם זה לא משפחה אז מה זה?

ופתאום - סדק! המצב רע! בחירה! שבר! סוף! קשה!

סיפורי שנות דור של מקום שאני כל כך אוהבת - תם קשה!!!

השנה שאחרי - יש חיים אחרי!

אני רוצה להודות כאן למיכאל שהביאני הלום וליווה אותי כוועדת בריאות בכל 36
שנותי כאן ותמך בי עד יומי האחרון.

לסייעות שלי - אהובה שאיננה כאן שכל כך אהבנו לשיר ביחד. והיינו מעורבות זו
במשפחתולוגיה של זו. את חסרה לי.

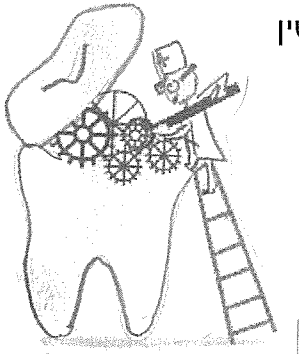
לרחל שנכנסה לנעליה הגדולות וסבלה אותי על כל שיגעונותי.

למנחם שהחליף את יוסף שהם ודאג בקפדנות לא לאחר במתן משכורתי, ולא
להחסיר ממנה אגורה מהמגיע לי.

ולכל ילדי ואנשי ניר עציון שנתנו בי אמונם והפקירו את פיותיהם בידי במשך 36 שנה.
מקווה שעשיתי לכם רק טוב!

ותודה על המסיבה הנחמדה!

ברכה וייס אזגווי

אנינו האני!

ברכה לברכה

דינה קדר בשם ועדת בריאות

לפני כמעט ארבעה עשורים, כשרבו החורים בשיני הילדים, החליטו פרנסי המשק לתור אחר רופא שיניים מיוחד לילדים. החיפושים ארכו אי אילו ימים שבסופם הגיעה למשק רופאת שיניים צעירה שזה עתה סיימה את לימודיה.

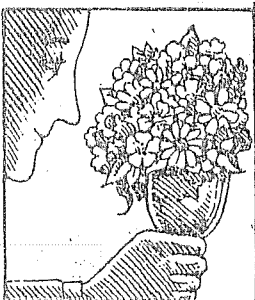
הבחירה התגלתה מהר מאוד כבחירה מוצלחת ורבים מבני המשק שבגרו יכולים להעיד שהם ביימו לא פעם כאבי שיניים בכדי לשבת על הכסא אצל ברכה.

ראו הילדים כי טוב וגם הם ביקשו להיות מטופלים אצל ברכה ואליהם הצטרפו גם מבוגרים יותר וכך הפכה ברכה לרופאת שיניים בין דורית שטיפלה בארבעה דורות של פיות.

הטיפולים אצל ברכה היו חוויה של ממש. הסיפורים שברכה סיפרה והבדיחות השכיחו את הכאבים והפכו את משככי הכאבים למיותרים.

הטיפול המשיך הרבה מעבר לשעות המרפאה. ברכה התמידה להתקשר ולהתעניין בשלום כל מטופל אחרי כל טיפול זעיר פולשני.

ברכה יקרה,

אנחנו מנצלים את ההזדמנות להודות לך מקרב לב -

על חלקך בהקמת מרפאת השיניים בניר עציון,

על הצלת שיניים רבות,

על אזנך הקשבת והעזרה שהושטת לנו הרב מעבר לשעות המרפאה,

על היותך אוזן קשבת לצעירים ומבוגרים,

על כך שהיית חלק בלתי נפרד מאתנו ברגעים קשים ושמחים.

אנחנו רוצים לאחל לך שמחה, בריאות ואריכות ימים.

מקווים שתמשיכי להיות אתנו בקשר (בע"ה) עוד לפחות ארבעה עשורים.

באהבה ובהערכה רבה

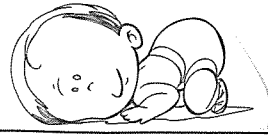
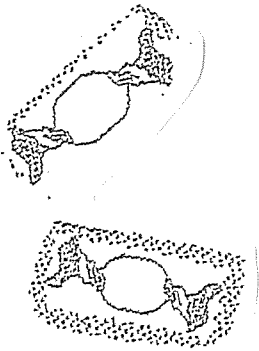
חברי ותושבי ניר עציון.

תלדיה

איחולים מכל הלב

לרחל ויונתן לייזרסון

להולדת הבן

יפתח

לאילון רז

לאורנית ואיתן רז

לזאב רייסמן

לבר המצווה

נכד לרחל רייסמן ז"ל

לשחר כהן

לשחרור מצה"ל

ברכות הצלחה!

ללידור יהלום

לסיום מסלול כחניך

מצטיין פלוגתי.

כה לחי!

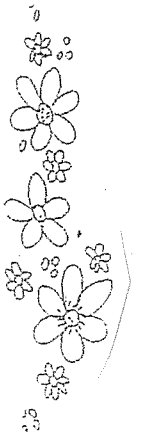
לבני ובנות גרעין צבר

"נצח"

לגיוסם לצה"ל

צאתכם לשלום

ושובכם בשלום!

סיכום חודש הארגון

תחיה צינר - קומונרית

בחודש האחרון עסקנו בנושא "ופרצת", בפריצה האישית של כל אחד ואחת, שלנו כסניף, כתנועה וכעם.

מעבר לנושאים הכללים של התנועה התאמנו את הנושא גם לסניף הייחודי שלנו: פריצת המעמד החברתי שלי בתוך הקבוצה, פריצת החסם החברתי שביני לבין חברים אחרים במשק ופריצת תרבות בעייתית שעלולה להזיק לי בפרט ולקבוצה בכלל.

כל קבוצה עברה פעולות ופעילויות בנושאים אלו ויישמה אותם בקירות יפים ובהצגות מעולות!

תודה למדריכים התותחים שעבדו ללא הפסקה והרימו חודש מטורף!

תודה לוועדת חינוך, לנוער שלקח חלק כדי שיהיה חודש מוצלח!

בטוחה שהחודש הזה הוא רק התחלה לשנה טובה ומלאת עשייה.

בברכת חברים לתורה ולעבודה.

טלי ליאון רכזת ועדת חינוך מוסיפה:

"שם השבט החדש של בני עקיבא (כיתה ט') הוא **אורים**, וגולן הוא שם הקבוצה הצעירה בנר עציון (כיתות ב'-ג'). הסניף מונה כ-80 חניכים מכיתה ב'-ט'. את ארגון החודש והנחיית צוות המדריכים הובילה הקומונרית תחיה צינר, בוגרת אולפנת כפר פינס, שהגיעה אלינו מהיישוב אבני חפץ. שבוע לפני שבת הארגון הצטרפה אליה בת שירות חדשה בשם רות לב ארי מרמת מגשימים (בוגרת כפר פינס אף היא), שתשמש כרכזת הנוער.

ראוי לשבח צוות ההדרכה על ההשקעה הרבה לאורך כל החודש (זאת למרות שכולם נמצאים בישיבות ובאולפנות במהלך השבוע).

כמו תמיד, גם השנה נהנה הסניף מהירתמות וההתגייסות מצד חברי המשק והנוער - בוגר הסניף שסייע אף הוא רבות בכל מה שהתבקש".

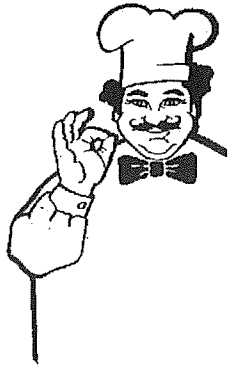
קדימה בני עקיבא הידד במעלה!

666 ע'ס'ס

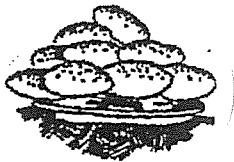
מתכון

מאכל חפאון

עוגיות בריאות

להכין תבנית משומנת לא גדולה

1. לקלות בסיר

1 חופן גרעיני חמניות

1 חופן גרעיני דלעת

2 כוסות שומשום

2. להוסיף לסיר.

1/2 כוס דבש

כשהתערובת חמה ומבעבעת

1/2 כוס טחינה גולמית (4 כפות בערך)

להוסיף את פיצפוצי האורז

1/3 חב' פיצפוצי אורז

ולכבות את האש.

3. לצקת את התערובת לתבנית ולהדק טוב. לקרר היטב

4. לחתוך בסכין חדה.

בתאבון!

בין עלון לעלון

חג החנוכה קוטע את שגרת ימי החול שעברו עלינו בין עלון לעלון. לא הרבה התחדש בנר עציון בתקופה זו, מלבד מזג האוויר שהתחלף מיובש קיצוני לגשמי ברכה עתירי מים.

מה כן קרה אצלנו?

גל השריפות בארץ, ובעיקר השריפות בחיפה, הכניסו אותנו לכוננות שעת חירום. צוות צח"י נקרא להיות דרוך לאפשרות של פינוי המשק. תצפיות של בני הנוער הוצבו על גג המלון לגילוי דליקות באזור. ואכן, בני נוער ערניים גילו דליקה באזור עין חוד, ובזכות תושייתם הוזעקו כוחות כיבוי בטרם התפשטה האש. ראש המועצה כרמל סלע הוקלט כשהוא מברך אותם כך: **"נוער ניר עציון, כל הכבוד לכם... שיחקתם אותה. יש לכם עיניים של נץ. לא סתם... עם משקפות אדירות, זה היה במקום ובזמן".**

מתנדבי כיבוי האש של ניר עציון הוזעקו לפעולה, ועבדו ימים ולילות ללא ליאות בכיבוי דליקות באזור חוף הכרמל. לשמחתנו ולמזלנו, לא אחזה אש ביערות הכרמל מסביבנו, ולא חזרו המראות הקשים של פינוי הישוב מסתיו 1998 ו-2010.

יש מי שרואה בשריפות בכרמל שעת כושר להשגת מטרותיו: בעיתון "דיעות חיפה" צוטט רפיק חלבי ראש מועצת דליית אל-כרמל במילים אלו: **"אפתח את כביש ניר עציון אפילו בכוח".** התירוצ שהביא לדבריו היה, שכביש זה ישמש כביש מילוט לתושבי הכפר מפני שריפה שתתקרב לעברם מכיוון אליקים. ברור לכולם כי אין מדובר על דרך לשעת חירום, אלא כביש סואן שיעבור בפתח ניר עציון, ימין אורד ועין הוד ומטרתו לחבר את כפרי הדרוזים לכביש 4 ולכביש 2, כדבר של יום ביומו. למותר לציין, את פגיעתו הרעה של כביש זה בביטחון ילדי בית הספר ובאיכות החיים שלנו.

מי כמונו זוכר את עומסי התנועה שנוצרו בפתח ניר עציון, עת נדרשנו להתפנות ממנו בשעת חירום בבהילות, כשהתנועה מכל הכיוונים (כולל מעין חוד) יצרה פקק ענק בכניסה ליישוב. קשה לשכוח את הנסיעה האיטית בכביש 7111 לכיוון הכביש הראשי, כשמצטרפים אלינו גם תושבי עין הוד, ומשני צידי הכביש עולות שלהבות אש. עצם המחשבה על מקרה בו ידרש פינוי של אנשי היישובים, אורחי המלון, תלמידי בית הספר וחניכי ימין אורד, כשאליהם נוספים גם אנשי דליית אל-כרמל מעוררת חלחלה.

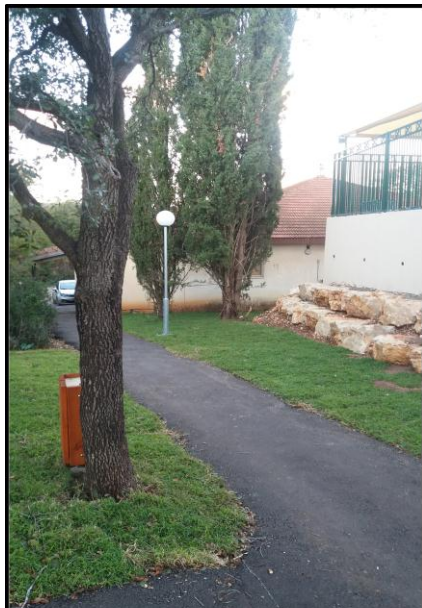
אנשי עין הוד וניר עציון חברו לוועד פעולה המתנגד

לפתיחת הכביש, והם מקיימים קשר בנושא עם הנהלת המועצה ועם רשות הטבע והגנים, המתנגדת אף היא לכביש בגלל הפגיעה בנוף החי והצומח. אנו מחזקים את ידי הפעילים לסיכול סלילת הכביש.

כתובתי הר הכרמל אנו חיים בתוך יצרות אורנים הנוטים, כידוע, להתלקח בקלות.
כמה מהאורנים הוותיקים והמשימים שהצרכנו שילמו בחייהם ונדדו בעקבות
השריפה האחרונה. כך עלה הכורת על צץ האורן שצמח לצד בית הכנסת ועל הצץ
הגדול שהצל על בית משפחת קולמן. אמנם הבטיחות חשובה יותר מהציווי "אל נא
תצוקר נטוע", אבל כמה צוב וחבל...

זה כנגד זה: עובדי הנוי חידשו וייפו את פני האזור שבין הצרכנייה לבין הגנים
החדשים במרבדי דשא ובשיחים רעננים. נעים להלך בין השבילים וליהנות מהנוי
והטיפוח. מנגד, לדאבון הלב, הדשא הגדול נראה כמו שדה חרוש - תוצאות עבודתו
היסודית של חזיר בר אחד. המהתל בכולנו ואיש אינו יכול לו. עד מתי?

ואולי בכל זאת הוא עזב אותנו לאנחות? כפי שדיווח מנחם בווטסאפ המשקי: "יש
האומרים שהחזיר נפגע מאוד מהיחס אליו פה בווטסאפ דבר שהפך לרדיפה אישית
עם עירוב גורמים חיצוניים כמו פקח עם רובה. כאות מחאה הוא הסגיר את עצמו
בשבת לעובדי המלון שפתחו לכבודו את השער האחורי והוא הודיע על עזיבה תחת
מחאה עד יעבור זעם."

והתשובה הבלתי נמנעת, גם היא בווטסאפ: "שייפגע... הוא התנהג בחזירות!"

כל בתי האהבני ציון קיבלו לידיהם את תוכנית החלוקה למחשבים וניתנה להם
זכות לצרצר עליה לקראת שיוק בתיים עתידי. במקביל נפגשים חברי וצדקת קליטה עם
צו"ד רותם ליכטנשטיין לצדכון ולריצון מתווה הקליטה לחברות חדשה בני ציון.
האם משהו מתחיל לזוז אצלנו סוף סוף?

בני ובנות גרעין צבר סיימו את פרק ההכשרה בו גרו בניר עציון, התגבשו כקבוצה, למדו עברית וטיילו ברחבי הארץ. לסיום תקופה זו הזמינו את כל הציבור לערב מרגש ומחמם לב באולם נוף כרמל. תוכן הערב: ברכות, מצגת מחיי הגרעין, חלוקת מתנות ולבסוף שירת התקווה. לא נגרע מקומו של כיבוד עשיר.

את פרק הזמן שבין סיום פרק זה לבין גיוסם לצה"ל ניצלו רוב בני הגרעין לביקורי משפחותיהם בחו"ל. הנשואים בארץ טיילו ואגרו כוחות לקראת השלב הבא.

במהלך חודש דצמבר התגייסו כמעט כולם לצה"ל: אריאל לחיל השריון ובנג'י ליחידה לקשרי חוף. חבריהם: סופי, אביגיל, עזרא, יונתן, מרדכי, אפרים, בן, חיים, קווין וישראל (הזקוקים עדיין לתגבור בעברית) התגייסו כקבוצה שתשהה שלושה חודשים ב"מחווה אלון".

התרגשות רבה אפפה את המתגייסים הצעירים ובני המשפחות המארחות שהתלוו אליהם ללשכת הגיוס בטבריה. הגשם שירד ממעל ואפרוריותו של היום, לא הקהו את חשיבות המעמד בו הם מתגייסים כחיילים בודדים - עולים חדשים לצה"ל. בחודש הבא תתגייס גם נעמי.

ניר עציון תמשיך ותהווה בית לחיילים הטריים גם במהלך שירותם הצבאי. בהצלחה לכולם! צאתכם לשלום ושובכם לשלום.

כל הכבוד ללאה רוזנברג, לבנימין מנשה, למשפחות ולכל מי שהיה שותף להצלחת האתגר הקהילתי של קליטת גרעין צבר בניר עציון.

למפעל ארוחות ניר עציון,
ליורם מאור וציפי כהן,
תודה מקרב לב על כך שהנחתם בצד את
עיסוקיכם ודאגתם לנו לסעודת מלכים
בחניון האגם באמצע טיול הגיוס שלנו.
נתתם לנו תחושה של שייכות ובית,
תבורכו!
גרעין קדימה צבר עין צורים
וגרעין נצח צבר ניר עציון.

קבוצת כדורסל החובבים של תושבי ניר עציון (בתגבור כוחות מבחוח) זכתה למדים חדשים ולתיקי ספורט, תרומת מפעל המזון "אוכל ביתי". במימון המשק נרכשה מכונת שטיפה חדשה לאולם הספורט, שעליו קיבל אחריות אורון חרמון. לאחר שנים רבות, בהן האולם לא היה כשיר למשחקי ליגה, חזרה הקבוצה לשחק במגרשה הביתי לעיני קהל אוהדים חם ומפרגן. איחולי הצלחה לשחקנים ולקבוצה!

ועדת התרבות החדשה פרסמה תוכנית עשירה של אירועים בחנוכה

תודה על היוזמה והארגון.

כולם מוזמנים להשתתף!

אירועי חנוכה בניר עציון

פעילות לכל המשפחה
17:00
ברחבת ביה"כ
"סימני דרך מדליקים"
משחק משפחתי
נא להגיע עם פנסים!
18:30
מופע ג'אגלינג לכל המשפחה

טיול משפחות-בארץ בנימין
קהילת ניר עציון מטיילת בשילה הקדומה!
בתכנית: חזיון מרהיב, ביקור במחלבה, תצפיות
מפעל סבונים, מעיין הכרמים
ועוד ועוד ...
*הדלקת נרות משותפת
8:00 יציאה מהכיכר (חזרה משוערת 18:30)
עלות הטיול 20 ש"ח. פרטים נוספים ע"ג לוח המודעות

מסיבת חנוכה
בשעה 20:00 בערב
21-מי יודע?
"כמו חדר בריחה"
רק יותר מתוחכם!
משחק חנוכה מלהיב!

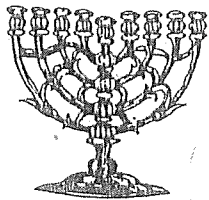
הרשאר 22.12.20
קהילת ניר עציון מטיילת בשילה הקדומה!
בתכנית: חזיון מרהיב, ביקור במחלבה, תצפיות
מפעל סבונים, מעיין הכרמים
ועוד ועוד ...
*הדלקת נרות משותפת
8:00 יציאה מהכיכר (חזרה משוערת 18:30)
עלות הטיול 20 ש"ח. פרטים נוספים ע"ג לוח המודעות

יום שני
כ"ו כסלו
26.12.16

מוצ"ש
ב' טבת
31.12.16

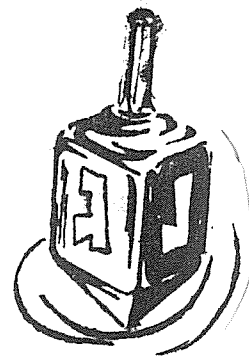
חודש נובמבר השחון שאופיין ברוחות מזרחיות עזות, פינה את מקומו לחודש דצמבר עתיר גשמים. כמויות יפות של גשם ירדו אצלנו, ולא רק בהשוואה לתקופה זו אשתקד. עד לסגירת הגיליון ירדו בניר עציון 241.8 מ"מ.

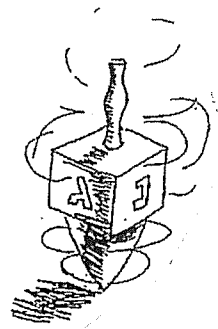

כסנר נדלעק בבית / חנון עדמי

כסנר נדלעק בבית
ומנורה על טל -
ארץ ושמים
מכרזים על חל

וסיך צולח בנחת
על מצולוי כל צור
שפליחות על כחד
באב הציתו אור

המנורה - "די וולט"

בנימין זאב הרצל, 1897

בראשית דולק אור אחד, ועוד אחד
ועוד אחד, ועוד אחרים .
החושך יחלוף כליל .
מתוך הצעירים, בני דלת העם ,
ייבקע האור בראשונה ,
ואחר ילוו עליהם האחרים, אוהבי הצדק
והאמת ,
החופש והקדמה האנושית, היופי .
ובהיות הנרות כולם דולקים ,
ישתאו וישמחו על העבודה שנעשתה .
אין לך תפקיד חשוב ומביא אושר יותר
מתפקיד השמש משרת האור.

תאורנה עיני בנינו כנרות...

ציור נחום גוטמן